

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: У новембру одржане две седнице Управног одбора Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање

КОНТАКТ ЦЕНТАР

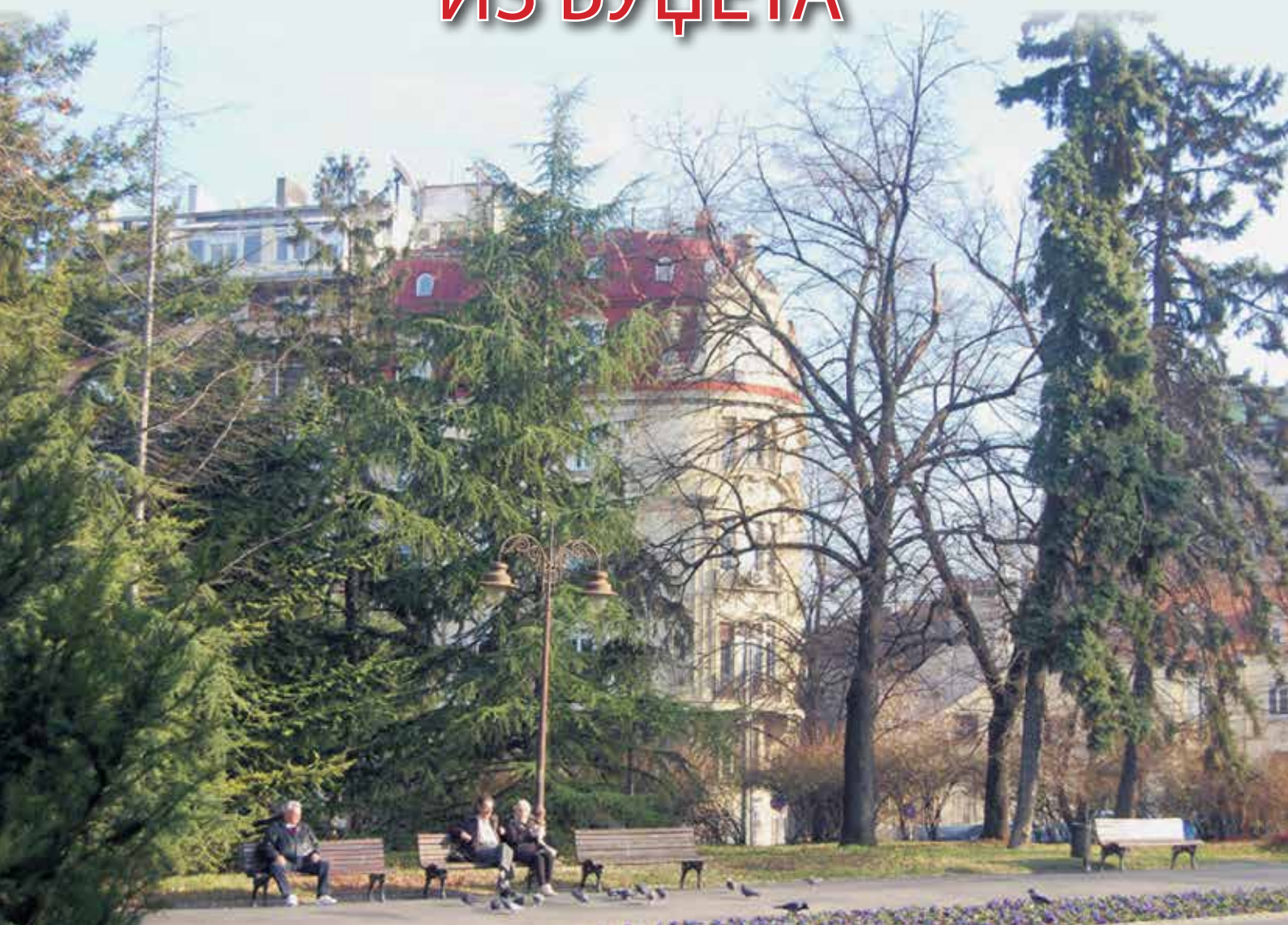
Радним данима
8-15h

0700/017-017
по цени локалног позива

011/3060-680
за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

МАЊЕ ДОТАЦИЈЕ ИЗ БУЏЕТА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Весна Анастасијевић

РЕДАКЦИЈА:
Париска бр. 9,
11000 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2030-745
факс: 2638-201

**ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
ЗА ВОЈВОДИНУ:**
Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

ОБЕЛЕЖЕН ДАН ПРИМИРЈА У ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ

Почаст палим борцима

Централном државном церемонијом код Спомен-костурнице бранилаца Београда, 11. новембра обележен је Дан примирја у Првом светском рату.

Церемонију је, уз комплетне војне и државне почести, предводио министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александар Вулин.

лике Британије Борис Џонсон, амбасадори Француске и Немачке Кристин Моро и Аксел Дитман, представник амбасаде Русије, чланови Владе Србије, градски челници, представници удружења потомака и бројни грађани.

Премијер Александар Вучић је на Новом гробљу положио венце на Спомен-костурницу

На тај дан, 11. новембра 1918. године, у специјалном вагону маршала Фердинанда Фоша, силе Антанте потписале су примирје са Немачком и тиме окончале Први светски рат. Осим у Србији, овај празник се слави у свим земљама које су потписале споразум, у Француској, Белгији, Великој Британији, на Новом Зеланду...

На иницијативу председника Србије Томислава Николића и одлуком Владе, празник се обележава на видљив и упечатљив начин, ношењем амблема Албанске споменице на коме је цвет Наталијина рамонда.

Амблем са Наталијиним цветом носи се недељу дана пре примирја и на сам дан празника (од 4. до 11. новембра), са посебним акцентом на то да се део амблема, где се налази цвет, окрене на доле. Његова симболика је вишеструка. Овај цвет се може нарочито наћи на планини Ниџе чији је врх Кајмакчалан био поприште славне битке у Првом светском рату, а позадина значке је зелено-црна, што су боје Албанске споменице.

Наталијина рамонда, која је названа по краљици Наталији Обреновић, представља прави цвет-феникс. И кад потпуно увене, ако се залије, овај цвет може поново да се поврати у живот, а та чињеница симболично указује на оживљавање, тј. подизање српске државе из пепела после Првог светског рата. **Д. Г.**

Строго заштићена биљка

Наталијину рамонду (*Ramonda nathaliae*) открио је у околини Ниша 1884. године доктор Сава Петровић, а описао је Јосиф Панчић. Овај цвет је ендемска врста западног Балкана, расте у Србији, Македонији и Грчкој. Налази се на списку ретких, угрожених и ендемичних биљка Европе, а у Србији је строго заштићена врста. Чува се и у Ботаничкој башти „Јевремовац“ у Београду.

Министар Вулин положио је венац у име Владе Србије на Спомен-костурницу бранилаца Београда.

У оквиру обележавања одржан је и уметнички програм који су извели Београдски камерни хор и гудачки квартет „Белоти“, а глумица Љиљана Драгутиновић рецитовала је стихове „Камене успаванке“ Стевана Раичковића.

Почаст палим борцима у Првом светском рату одали су, полагањем венаца, цвећа и минутом ћутања, председник Србије Томислав Николић, премијер Александар Вучић, министар спољних послова Ве-

бранилаца Београда у Првом светском рату и на Војном гробљу земаља Комонвелта. Председник Томислав Николић је на Авали положио венац на Споменик незаном јунаку.

Дан примирја у Првом светском рату и капитулације Немачке – 11. новембар први пут је званично код нас почео да се празнује 2012. године, на основу измена Закона о државним и другим празницима које је Скупштина Србије усвојила крајем 2011. године. Пре тога се, од 2005. године, обележавао на првим часовима у свим основним и средњим школама.

ОДРЖАНЕ ДВЕ СЕДНИЦЕ УПРАВНОГ ОДБОРА РФ ПИО

У првих шест месеци дотације 35,67 одсто

На седници Управног одбора РФ ПИО, одржаној 9. новембра, представљена је Информација о финансијском пословању РФ ПИО у периоду јануар – јун 2016. године. Износећи податке, директор Сектора за финансијске послове РФ ПИО Иван Мимић рекао је да укупни приходи и примања Фонда у овом периоду износе 280,54 милијарде динара, што је 47,52 одсто планираних средстава за 2016. годину. Социјални доприноси износе 175,74 милијарде динара и виши су за 4,10 одсто у односу на исти период претходне године, а њихово учешће у укупним примањима и приходима Фонда износи 62,65 одсто, што представља раст учешћа у односу на исти период прошле године.

Како је навео Иван Мимић, учешће трансфера из буџета РС у укупним приходима и примањима Фонда у првих шест месеци текуће године износило је 35,67 одсто, а Фонд је на име дотација повукао 9,6 милијарди динара мање од планираног.

Укупни расходи и издаци Фонда у овом периоду износе 284,76 милијарди динара што је 48,24 одсто планираних средстава за 2016. годину, и номинално су виши за 1,01 одсто у односу на исти период прошле године.

Финансијски резултат пословања Фонда, када се узму у обзир укупни приходи и издаци, износи 4,2 милијарде динара. Имајући у виду да је Фонд пренео 12 милијарди динара из претходне године, Фонд је на дан 30. јуна 2016. године располагао са 4,2 милијарде динара на основном рачуну и 4,8 милијарди

динара на рачуну свих филијала, што, како је закључио директор Сектора за финансијске послове Фонда, говори о томе да Фонд нема проблема са ликвидношћу.

Члан УО Драгослав Ђукановић, представник Савеза пензионера Србије, као значајан и врло позитиван податак истакао је смањење учешћа трансфера из буџета Републике Србије у укупним приходима и примањима Фонда на 35,67 одсто, наглашавајући да је то најпозитивнији резултат од 1990. године до данас, а посебно имајући у виду да је тај проценат у одређеном моменту износио и 50.

Након представљања информације о финансијском пословању Фонда, чланови УО на седници су усвојили одлуку о изменама и допунама Плана набавки РФ ПИО за 2016. годи-

ну, као и одлуку о давању сагласности на Правилник о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова у РФ ПИО.

Поред тога, такође су усвојене и две одлуке о давању у закуп пословног простора Фонда у Београду и Нишу, и две одлуке о одобравању закључења анекса уговора о коришћењу непокретности РФ ПИО са Удружењем пензионера града Нови Пазар и Удружењем пензионера општине Ариље, као и одлука о конверзији потраживања РФ ПИО у капитал предузећа Корпорација ФАП АД, Прибој.

Седници Управног одбора РФ ПИО први пут је присуствовао в.д. члана УО Зоран Јоцић, као представник Владе Републике Србије.

В. Кадић

Усвојен Финансијски план РФ ПИО за 2017. годину

Управни одбор РФ ПИО одржао је још једну седницу, 22. новембра, на којој је усвојен Финансијски план Републичког фонда ПИО за 2017. годину, а који је прослеђен Министарству финансија на даљу надлежност.

Предлог Финансијског плана представио је Иван Мимић, директор Сектора за финансијске послове Фонда. Како је навео, Финансијским планом укупни приходи и примања Фонда у 2017. години планирани су у износу од 603,6 милијарди динара и виши су за 1,05 одсто у односу на средства планирана за 2016. годину.

Социјални доприноси планирани су у износу од 393,96 милијарди динара – од тога је за категорију осигураника запослених планирано 362,01 милијарда динара, за категорију осигураника самосталних делатности 28,81 милијарда динара, а за категорију осигураника пољопривредника 3,14 милијарди динара. Планираним приходима од доприноса покрива се 65,27 одсто планираних расхода и издатака Фонда у 2017. години.

Други највећи приход Фонда, како је објаснио Иван Мимић, јесу

дотације које су планиране у износу од 201,34 милијарде динара са учешћем од 33,36 одсто у укупним приходима и примањима.

Текући расходи планирани су у износу од 595,7 милијарди динара и чине 98,69 одсто укупних расхода и издатака, док права из социјалног осигурања износе 583,97 милијарди динара, са учешћем од 96,75 процената у укупним расходима и издацима. Средства за исплату основних пензија планирана су у нето износу од 510 милијарди динара и обухватају исплату старосних, превремених старосних, инвалидских, породичних и пензија корисницима у иностранству. Такође, планирана су средства за новчане накнаде за помоћ и негу другог лица за кориснике пензија у износу од 14,53 милијарде динара, односно за осигуранике у износу од 588,80 милиона динара. Директор Сектора за финансијске послове Фонда нагласио је да Финансијски план за 2017. годину апсолутно обезбеђује исплату пензија и новчаних накнада корисницима права.

Поред усвајања Финансијског плана за 2017. годину, чланови УО такође су усвојили и одлуку о конверзији потраживања РФ ПИО у капитал „Трајал корпорације“ АД Крушевац.

В. К.

ОД НОВЕ ГОДИНЕ ДРУГИ УСЛОВИ ЗА ПЕНЗИОНИСАЊЕ

Померање старосне границе

Запослени који стичу услов за пензио-нисање до краја ове године мораће најкасније до 30. децембра да раскину радни однос. То је услов како би поднели захтев и право на пензију остварили са 31. децембром, по одредбама које важе у овој години.

Уколико се, међутим, догоди да захтев буде поднет 1. јануара 2017. године и касније, запослени ће моћи у пензију према услови-ма који важе у тој години.

Према Закону о ПИО који се примењује од 1. јануара 2015. године, прописано је да се услов за старосну пензију за жене сукцесивно подиже сваке календарске годи-не. До последњег дана децембра право да поднесу захтев за пензију имају жене с на-вршеном 61 годином живота и најмање 15 година стажа и мушкарци са 65 година и 15 година стажа.

Старосна граница за одлазак жена у пензију повећаваће се све до 2032. године када ће услови за жене и мушкарце бити изједначени – 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања.

Истовремено, захтев за пензију до 31. децембра могу поднети и сви они који при-стају на превремено пензионисање. Услов за превремену старосну пензију за жене осигуранике у 2016. је 55 година живота и 37 година стажа, а за мушкарце 55,8 месеци старости и 40 година стажа осигурања.

Услови за превремену старосну пензију се подижу до 2024. године, када ће такође бити изједначени за жене и мушкарце – 60 година живота и 40 година стажа осигурања.

Сви они који одлуче да иду у превремену старосну пензију до краја ове године,

морају да рачунају с умањењем пензија од 0,34 одсто на месечном нивоу, односно 4,08 одсто за годину или највише 20,4 одсто за максималан период умањења од пет година.

Наредне године, од 1. јануара 2017. годи-не, услов за пуну старосну пензију за жене биће 61,6 месеци живота и најмање 15 година стажа. Услов за превремену старосну пензију за жене биће 55,8 месеци живота и 37,6 месеци стажа.

За мушкарце који би наредне године у пу-ну старосну пензију и даље остаје услов од 65 година живота и 15 година радног стажа, док ће они који су спремни да плаћају пе-

нале остваривањем права на превремену старосну пензију, у пензију моћи раније – са 40 година осигурања и најмање 56,4 године старости.

Уз попуњен захтев за старосну пензију, потребно је доставити минимум документа-ције коју осигураник мора сам да приложи. Остала потребна документа, Фонд ПИО, као и сви државни органи, установе и институ-ције којима су поверена јавна овлашћења, имају обавезу да међусобно размењују, без посредовања странака, како би грађанима омогућили да брзо и ефикасно остваре и заштите своја права.

Дакле, осигураник који подноси захтев Фонду за остваривање права на пензију више не мора да доставља доказе потреб-не за остваривање права о којима се воде службене евиденције.

То значи да филијале Фонда, на локалном нивоу, обезбеђују доказе кроз директну са-радњу са Пореском управом, Националном службом за запошљавање, МУП-ом, Фон-дом здравства...

Онај ко подноси захтев за пензију мора, међутим, да обезбеди доказе који се од-носе на радни стаж, на инострани стаж, на школску потврду или медицинску докумен-тацију, а све остало обезбеђује Фонд.

С обзиром на то да у стаж осигурања улазе само периоди осигурања за које су уплаћени доприноси за ПИО, осигура-ници би свакако требало да проверавају своје податке у бази матичне евиденције Фонда, и то пре него што поднесу захтев за пензију.

Г. О.

услови за старосну пензију				
мушкарац		година одласка у пензију	жена	
године живота	стаж осигурања		године живота	стаж осигурања
65	15	2014	60г	15
		2015	60г 6м	
		2016	61г	
		2017	61г 6м	
		2018	62г	
		2019	62г 6м	
		2020	63г	
		2021	63г 2м	
		2022	63г 4м	
		2023	63г 6м	
		2024	63г 8м	
		2025	63г 10м	
		2026	64г	
		2027	64г 2м	
		2028	64г 4м	
2029	64г 6м			
2030	64г 8м			
2031	64г 10м			
2032	65г			
45 година стажа осигурања				

услови за превремену старосну пензију				
мушкарац		година одласка у пензију	жена	
године живота	стаж осигурања		године живота	стаж осигурања
55г	40	2015	54г 4м	36г 4м
55г 8м		2016	55г	37г
56г 4м		2017	55г 8м	37г 6м
57г		2018	56г 4м	38г
57г 8м		2019	57г	38г 6м
58г 4м		2020	57г 8м	39г
59г		2021	58г 4м	39г 4м
59г 6м		2022	59г	39г 8м
60г		2023	59г 6м	40г
60г		2024	60г	40г

Пензија се трајно умањује за 0,34% за сваки месец пренавршених година живота прописаних за стицање права на старосну пензију.

Износ умањења за превремену пензију максимално може износити 20,4%.

УСЛОВИ ЗА ПОРОДИЧНУ ПЕНЗИЈУ				
ГОДИНЕ ЖИВОТА ЗА УДОВУ	ГОДИНЕ ЗАХТЕВА ЗА ПЕНЗИЈУ	ГОДИНЕ ЖИВОТА ЗА УДОЦА	ДЕТЕ МОЖЕ БИТИ КОРИСНИК ПРАВА НА ПОРОДИЧНУ ПЕНЗИЈУ:	
51г 6м	2014	56г 6м	-Безусловно до 15. године	
52г	2015	57г	-Ако је на школовању у средњој школи до 20.године живота.	
52г 6м	2016	57г 6м	-Ако је на школивању у високој школској установи до 26. године живота.	Продужење је могуће само због болести.
53г	2017	58г		

Најчешћи проблем „преклапање стажа”

У просторијама Филијале РФ ПИО Сомбор 3. новембра ове године одржан је Међународни саветодавни дан са Мађарском. Тог дана заинтересовани грађани су могли да добију бесплатне правне савете од стручњака РФ ПИО Србије и Националног завода за пензијско осигурање Републике Мађарске. Да подсетимо, свим заинтересованим осигураницима и корисницима права из ПИО који имају стаж осигурања навршен у Србији и Мађарској оваква услуга ова два фонда доступна је већ четврту годину заредом – у јесењем периоду у Србији, а у пролећном у Мађарској.

Овај међународни билатерални сусрет, одржан први пут у Филијали Сомбор, организовала је и координирала Александра Банић, саветница директора РФ ПИО. На терену су га успешно реализовали запослени у сомборској Филијали на челу са Јасном Миљеновић, директором Филијале, и Стојанком Војновић, начелницом Одељења за ПИО. Наравно, кроз непосредну сарадњу са Дамиром Богданом, помоћником начелника, мр Јасном Голупски, шефицом Одсека, и Игором Башнецом, вишим стручним сарадником у Одељењу за ПИО по међународним уговорима у Дирекцији ПФ ПИО. Саветодавци из мађарског Националног завода били су др Јудит Солтец, начелница Одељења за међународне пензије по билатералном уговору, и Хелен Миндер, самостални стручни сарадник у Заводу.

– Путем локалних медија на време смо обавестили грађане о одржавању Међународног саветодавног дана у нашој Филијали. У непосредном разговору са стручњацима из оба фонда, странке су могле да добију одговоре на питања како да реше своје проблеме у вези

Јасна Миљеновић, Антал Такарић (странка), Игор Башнец, Хелен Миндер, др Јудит Солтец, мр Јасна Голупски и Дамир Богдан

са остварењем права из ПИО. И овај пут смо се уверили да су ти разговори остварили своју сврху и смисао – корисници наших услуга били су видно задовољни када им се стручни тим у таквом саставу обрати појединачно и разматрао њихов конкретан случај. Свака странка је имала свој термин у оквиру којег је могла да реши све своје недоумице. На овај начин је превазиђен шалтерски рад, а остварена је и уштеда у времену за решавање њиховог предмета – појашњава Јасна Миљеновић предности и значај овакве услуге.

Дамир Богдан истиче да су странке које су оствариле стаж осигурања према прописима Републике Србије и Републике Мађарске овде добиле, између осталог, информацију о томе ком носиоцу социјалног осигурања да се обрате, коју документацију да приложи, колико може да потраје процедура пензионисања... Такође, и на који начин, којом динамиком, и у којој валути се врши испла-

та пензија. Странке су се највише интересовале о датуму када тачно могу отићи у пензију, под којим условима и колико ће тај поступак да траје, али и који ће бити износ пензије. Најчешћи проблем, који је већина њих у процесу пензионисања имала, јесте такозвано преклапање периода осигурања, односно постојање истовременог осигурања и у Републици Србији и Републици Мађарској.

Игор Башнец, који је због доброг знања мађарског језика био и у улози преводиоца на овом Саветодавном дану, и др Јудит Солтец такође су као вишегодишњи проблем на оваквим билатералним разговорима посебно апострофирали проблем преклапања стажа. Према речима Игора Башнеца, овај проблем је препознат код скоро 80 одсто учесника досадашњих разговора. Он сматра и да грађани треба да га решавају благовремено, између осталог, и на оваквим сусретима стручњака два фонда ПИО, јер је то идеална прилика, а не тек на-

кон испуњења услова за остваривање права на пензију. Др Јудит Солтец је приметила и да су странке прилично неинформисане о овом проблему.

Јасна Голупски је подсетила да је резултат саветодавних дана видљив и у свакодневном раду, јер су на овим разговорним данима успостављени и непосредни службени контакти са запосленима из мађарског Фонда ПИО, па је међусобна службена комуникација убрзана. Захваљујући томе постиже се већа ефикасност у решавању захтева странака и скраћују се рокови за доношење решења по тим захтевима. Наравно, стручњаци из оба фонда су на крају овог сусрета у Филијали РФ ПИО Сомбор разменили информације и податке неопходне за будући ажурирни рад на предметима.

Сви учесници дана разговора у Филијали Сомбор – и странке и стручњаци, сложили су се у оцени да ову добру праксу треба наставити и у будуће.

М. Мекеровић

ПРВИ САЈАМ ЗА ПЕНЗИОНЕРЕ У НОВОМ САДУ

Од бесплатних услуга до забаве

Први Сајам за пензионере у Новом Саду одржан је 25. и 26. новембра у аули „Мастер центра“ Новосадског сајма. Под слоганом „За безбрижну старост“ и с циљем да пензионери квалитетно проведу слободно време, намера организатора је да ова манифестација постане традиционална и да се одржава сваке године

Међу излагачима на Сајму биле су државне, покрајинске и градске институције, затим удружења пензионера, медицинске установе, бање и компаније које су изложиле своје производе и услуге за грађане трећег доба. Пензионери су могли да користе услуге Републичког фонда ПИО, ЈП Пошта Србије, Геронтолошког центра Нови Сад, да погледају повољне понуде наших бања, виде медицинска помагала, информишу се о здравој исхрани, фармаколошким производима, осигурању, банкарским услугама и кредитним линијама за старије суграђане. Било је и штандова посвећених хобијима, рекреацији, као и оних са изложеним ручним и уметничким радовима пензионера из Удружења пензионера града Новог Сада.

Сајам за пензионере свечано је отворио Милан Кркобабић, министар без портфеља у Влади Србије, који је том приликом истакао да су пензионери изградили сајмове, бање, фабрике, и да зато пензије морају бити редовне. Он је нагласио и да су пензионери недавно добили једнократну помоћ у износу од по 5.000 динара и да је за њих она изузетно значајна.

– Неки кажу да је та помоћ мала, неки да није, али треба знати да је у Србији 1.700.000 пензионера, и да је за ту помоћ из буџета издвојено око 70 милиона евра. То нису мала средства, али смо се договорили да ће држава сваки пут помоћи пензионерима када у каси обезбеди довољно средстава да таква помоћ може бити несметано исплаћена – рекао је, између осталог, Милан Кркобабић.

Милан Кркобабић на инфо пулту ПФ ПИО

Милош Вучевић, градоначелник Новог Сада, нагласио је да град изузетно цени и уважава најстарије суграђане. Нови Сад је помогао у отварању нових и опремању постојећих канцеларија за пензионере у разним деловима града.

– Нови Сад јесте европска престоница младих, али је и град где живи око 90.000 пензионера, и због тога ми је посебно драго што је баш наш град домаћин првог сајма за ову популацију. Нови Сад је град који чува међугенерациску солидарност и који је поводом 70 година од оснивања Удружења пензионера града Новог Сада овом удружењу доделио Октобарску награду – нагласио је градоначелник Милош Вучевић.

Славко Имрић, директор Покрајинског фонда ПИО, у свом обраћању присутнима похвалио је организаторе за одржавање овакве манифестације у Новом Саду.

– Људима трећег доба понуђено је све оно што их интересује. Републички фонд ПИО имао је на Сајму свој инфо пулт на коме су представљене електронске услуге које раз-

вијамо. На тај начин ми покушавамо да се што више приближимо својим корисницима. Ту они могу да сазнају све о издавању приступне шифре – пин кода помоћу кога на сајту Фонда могу неограничени број пута да проверавају своје податке унете у матичну евиденцију Фонда ПИО. До сада је око 66.000 грађана Србије узело пин код ради електронског приступа својим подацима. Такође, посетиоци сајма су на нашем инфо пулту могли да добију и информације о осталим нашим електронским сервисима. РФ ПИО се труди да у што више места у Републици Србији буде физички доступан грађанима у њиховом месту становања и данас има више од 150 организационих јединица широм Србије – представио је по словаше Фонда ПИО Славко Имрић.

Организатори су доделили захвалнице. Осим Милану Кркобабићу, Милошу Вучевићу и Славку Имрићу, захвалнице су додељене и Предрагу Вулетићу, покрајинском секретару за социјалну политику, демографију и равноправност полова, и Јадранки Новаков, помоћници секретара у овом Секретаријату, Мирославу Шпановићу, председнику Покрајинског одбора ПУПС-а, Мири Петровић, директорки ЈП Пошта Србије, доц. др Мирјани Живојиновој, помоћници директора КЦВ, и Николи Ловрићу, извршном директору Новосадског сајма.

Према речима Љиљане Маровић, шефа кабинета – саветника директора ПФ ПИО, која је организовала рад на штанду РФ ПИО на Сајму, неколико стотина посетилаца Сајма обишло је штанд Фонда, а око стотину их се и обратило стручним радницима Фонда на инфо пулту ради добијања разних информација о правима из ПИО, издавања листинга о стажу и пин кода.

Током трајања Сајма за све госте, излагаче и посетиоце приређен је богат културно-забавни програм.

М. Мектеровић

Добитници захвалница

Предности и последице четврте индустријске револуције

Четврта индустријска револуција почиње крајем 20. и почетком 21. века и везује се за дигитализацију, односно дигиталну трансформацију и високософистицирану роботiku, која је почела развојем интернета. По оцени стручњака који су говорили на међународној конференцији у Бечу о предностима и последицама најновије револуције, она ће донети још бржи циклус иновација, али ће исто тако поставити велике изазове пред компаније, раднике, владе и целокупна друштва.

Добра страна четврте револуције би, према тврдњама стручњака, могла да буде јефтинија роба и услуге, јер дигитализација обезбеђује раст ефикасности предузећа и смањење трошкова, што би довело до стварања економског суфицита. Међутим, она собом носи и раст незапослености и све већи јаз између корпорација и популације, као и између богатих и сиромашних земаља света.

Роботи су већ општеприсутни и све је мања баријера између људи и машина. Захваљујући интернету пословање је постало глобално, тако да велике компаније спремно и брзо прихватају промене и прилагођавају се новим тржишним условима трансформишући традиционалне услуге у дигиталне.

Господин Пингера (десно), директор Завода за пензијско осигурање Аустрије (ПВА), и Колф, излагач нове теорије рада

Где је у свему томе обавезно социјално осигурање и на који начин ће се обезбедити послови за људе, ако се зна да ће велики део послова преузети роботи? Одакле ће се обезбедити извори доприноса за финансирање пензијског система? Како ће обавезно социјално осигурање да обезбеди сигурност и осигура перспективе ако, с једне стране, имамо све мање посла за људе, а с друге стране, знамо да је сигурност државе заснована на раду и стварању вредности?

Развијене европске државе у којима се већ више од деценије прате одрази четврте револуције на све сфере друштва и које улажу велика средства у студијска истраживања перспектива рада, као што су Швајцарска и Немачка, указују да решења постоје, да се на једно угашено радно место отвара 2,6 нових, али суштина рада се мења и прелази из рутинске у креативну фазу. Људи се само морају на време припремити на нешто ново, другачије, морају понудити максималну креативност и иновативност, мо-

рају бити спремни да константно уче и у ходу се обучавају за нове послове. Обавеза државе је да прилагоди систем образовања реалним потребама своје економије и да заједно са предузећима издваја већа средства за обуку и тренинге запослених. Држава је та која мора да створи нормативне оквири нових технологија и ојача креативност запослених, а запослени морају да преузму јачу индивидуалну одговорност и максималан допринос продуктивности.

Ј. Тимотијевић

У НОВЕМБРУ ЈЕДНОКРАТНА ИСПЛАТА ЗА КОРИСНИКЕ ПЕНЗИЈЕ

Сваком пензионеру исплаћено по 5.000 динара

Као што је у претходном периоду било и најављено, а у складу са Закључком Владе Републике Србије, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање је свим корисницима који имају пребивалиште у Србији једнократно исплатио по 5.000 динара. Пензионерима је новац на текућим рачунима, као и на шалтерима испоруч-

них пошта, био доступан 23. новембра, а тог дана почела је и исплата на кућне адресе корисника.

Наведени износ добили су сви корисници права на пензију, корисници права на привремену накнаду по основу друге и треће категорије инвалидности, односно преостале радне способности, корисници права

на инвалидску пензију по чл. 223 и 225 Закона о ПИО и инвалидна деца која су корисници права на привремену накнаду за време незапослености.

Корисници свих наведених категорија, без обзира на висину пензије, односно накнаде, добили су исти износ, а услов за ову исплату био је да имају пребивалиште на територији

Републике Србије, као и да им је исплаћена пензија или накнада за октобар, тј. да се налазе у евиденцији РФ ПИО за исплату.

За ову једнократну исплату свим корисницима, којих са пребивалиштем на територији Републике Србије има 1.694.554, издвојено је 8,47 милијарди динара.

В. К.

Бољи дани за Туприју

У Туприји је средином новембра отворена нова фабрика „Еурофибер“ за производњу предива. Нови производни погон кинеске компаније отворен је уз присуство премијера Србије Александра Вучића, кинеског амбасадора у Србији Ли Мачанга, власника компаније Џанг Џунго и председника општине Туприја Нинослава Ерића.

Кинеска компанија „Еурофибер“ објавила је почетком септембра конкурс за пријем 30 производних радника који су завршили обуку и почињу да раде у фабрици која се налази у бившим погонима Инграпа. Према најавима кинеских инвеститора, предвиђена је изградња сопствене хале површине око 20.000 метара квадратних у индустријској зони Туприје у којој би требало да буде запослено више стотина радника.

Рачунари за електронску читаоницу

Народна библиотека Крушевац је на конкурс Министарства културе и информисања Србије добила милион динара за суфинансирање пројекта опремања нове е-читаонице. Тим средствима купљено је 18 рачунара.

Радове на опремању читаонице су са укупно 1,1 милион динара помогле и привредне организације а климатизација тог простора биће урађена средствима из буџета града Крушевца. Нова читаоница, на трећем спрату Дома синдиката, треба да буде завршена до фебруара наредне године, када се обележава 160 година од оснивања Читалишта у Крушевцу. Реализацијом ове инвестиције Народна библиотека Крушевац улази у ред најмодернијих и најуспешнијих у Србији. Иначе, највернији читаоци су ученици, студенти и пензионери.

Против насиља над женама

На седници Савета за родну равноправност града Београда усвојен је извештај о формирању радних група у оквиру Савета за родну равноправност. Савет је формирао радне групе за борбу против насиља у породици, за родну равноправност у складу са Европском повељом, за економско оснаживање жена, за превентивну здравствену заштиту, као и за анализу стања радно-правног статуса запослених жена. Радне групе ће у оквиру својих мандата и задатака остварити континуирану сарадњу са релевантним телима, институцијама, установама и организацијама.

Савет за родну равноправност града Београда

Такође, усвојен је предлог обележавања 25. новембра, Међународног дана борбе против насиља над женама. Од 25. новембра до 10. децембра обележава се 16 дана активне борбе против насиља над женама. У питању је светска кампања, са великим бројем организација у више од 100 држава. Савет за родну равноправност града Београда низом активности прикључиће се обележавању ове кампање.

Европска престоница младих 2019.

Након недавно освојене титуле „Европска престоница културе 2021“, Нови Сад је добио још једно вредно признање: изабран је за европску престоницу младих 2019. године.

Презентација под називом „Нови Сад отвара врата“, којој је присуствовао Огњен Цвјетичанин, члан Градског већа за спорт и омладину, однела је у финалу такмичења у Варни победу у конкуренцији градова Манчестера и Перуђе.

Милош Вучевић, градоначелник Новог Сада, честитао је младим суграђанима из пројектног тима „ОПЕНС“ на победи и признању, које ће, како је рекао, сигурно утицати на већи прилив туриста и бити подстицај улагањима у пројекте намењене младима.

Просечна зарада у октобру 45.281 динар

Просечна нето плата исплаћена у Србији у октобру 2016. износила је 45.281 динар, и реално је нижа за 3,4 одсто, а номинално за 2,7 процената него у претходном месецу, саопштио је данас Републички завод за статистику (РЗС).

У односу на исти месец прошле године, просечна октобарска нето плата била је номинално виша за 2,6 а реално за 1,1 одсто.

Просечна октобарска бруто зарада, у износу од 62.414 динара, такође је била номинално нижа за 2,7 одсто и реално за 3,4 процента у поређењу са септембром.

На годишњем нивоу, октобарска просечна бруто зарада забележила је номинално раст за 2,7 одсто, док је реално била виша за 1,2 процента.

Од јануара до краја октобра, просечна нето зарада исплаћена у Србији је виша за 3,7 одсто номинално, односно за 2,7 процената реално у односу на упоредни лањски период. Према подацима РЗС, просечна бруто плата у посматраних 10 месеци номинално је била виша за 3,8 а реално за 2,8 одсто на годишњем нивоу.

Кикинда међу три најчистије средине у Србији

На међународном сајму заштите животне средине одржаном ове јесени у Београду две општине – Чајетина и Топола и град Кикинда проглашени су за најчистије заједнице у Србији. Стручни жири је оцењивао уређеност депонија, уредно одношење комуналног отпада и општи утисак приликом уласка у насеље.

Кикинда је број дивљих сметлишта свела са 27 на 11, од колико је девет у селима. Наставља се са уклањањем преосталих. На местима где је отпад неконтролисано одлаган ничу младице дрвећа које локална самоуправа организовано сади у сарадњи са грађанима настањеним у тим деловима.

Чистоћи Кикинде допринело је и дизање регионалне санитарне депоније на коју фирма АСА већ 10 година односи смеће и отпад.

Високо признање Кикинда је добила и захваљујући широкозахватном озелењавању које се спроводи дугорочно. За то је заслужан Градски секретаријат за заштиту животне средине који је носио бројних акција у том смеру.

Кикиндјани брину о зеленилу

Незапосленима у походе

Запослени у Националној служби за запошљавање – филијала у Прокупљу до краја године обићи ће 110 незапослених лица у општинама Топлице и обезбедити им пријављивање за посао у оквиру пројекта „Караван запошљавања Србије“. Ради се о особама која живе у најудаљенијим сеоским срединама и које нису евидентирани у НСЗ због удаљености од општинских центара, нередовног саобраћаја и веома лоших путева.

Циљ је, наиме, да здравствено способна лица која траже посао и могу да раде буду уписана у НСЗ филијале у Проку-

пљу и тако дођу до посла. У том циљу радници НСЗ обићи ће бројна села у општинама Прокупље, Куршумлија, Блаце и Житорађа и евидентирати 110 особа, колико се сматра да их има у удаљеним селима ових средина.

Пројекат заједнички организују НСЗ и локалне самоуправе које обезбеђују превоз и просторије у којима ће се обављати попис неевидентираних лица. Досад је овај посао завршен у неколико села у општинама Прокупље и Куршумлија. Наредне акције планирају се у Блацу и Житорађи.

Пројекат финансира ЕУ преко ИПО фондова.

Нови Гинисов рекордер из Крагујевца

Српски параолимпијца, Крагујевчанин Горан Николић недавно је оборио Гинисов рекорд у трчању узастопних маратона. Нови Гинисов рекордер истрчао је 55 маратона за 55 дана. На пут дуг око 2.400 километара, Николић је кренуо из Крагујевца. Претрчао је целу Србију, градове у БиХ и Црној Гори, а крајње одредиште била му је Будва. Николић се на овај подухват одлучио како би подигао свест јавности о потребама особа са неком врстом инвалидитета, због чега његов успех још више добија на значају. Досадашњи Гинисов рекорд износио је 52 маратона за 52 дана, а поставио га је такмичар из Јапана.

Тим поводом, у Скупштини града Крагујевца приређен је свечани пријем за Горана Николића, коме је за остварен успех уручен златник са ликом светог Ђорђа.

НОВОСАДСКИ ПЕНЗИОНЕРИ БРЖЕ ДО НОВИХ ЗДРАВСТВЕНИХ КЊИЖИЦА

Без чекања у редовима

Удружење пензионера града Новог Сада већ дуги низ година води рачуна да у право време информише пензионере о догађајима у граду, о институцијама које им пружају услуге и активностима које се догађају у Удружењу. Према речима Драгице Зеленбабе, секретара Удружења, ова њихова активност је препозната међу новосадским пензионерима и скоро сваке године им се број чланова увећава за око две хиљаде суграђана трећег доба.

Тако су уочили и проблеме које су најстарији Новосађани имали приликом предаје захтева за нове електронске здравствене књижице, што није могло да се обави без чекања у дугим редовима испред зграде Филијале РФЗО Нови Сад. Међутим, захваљујући договору који је руководство Удружења склопило са Филијалом РФЗО Нови Сад, свим новосадским пензионерима је омогућено да захтеве предају у просторијама овог удружења у Поштанској број 3, у Новом Саду, сваког радног дана од 8 до 12 часова, без чекања и гужви. У акцију су се укључиле и месне организације Удружења

Драгица Зеленбаба (стоји) успешно организовала пријем захтева

у граду Новом Саду, а поготово оне у руралним подручјима које припадају граду (у Каћу, Футогу, итд.), које су тај посао обављале у својим просторијама. На тај начин ова услуга је још више приближена свим пензионерима. Посао пријема захтева волонтерски су обављали чланови Удружења од 27. октобра до 22. новембра ове године. У том периоду су примили и предали новосадској Филијали РФЗО око 9.000 захтева својих колега пензионера – на основу потписане сагласности да то могу урадити уместо њих.

Од 22. новембра овај посао преузели су студенти ангажовани преко Градске управе Новог Сада, који целу процедуру око издавања нових здравствених књижица грађанима „Српске Атине“ обављају електронским путем (по налогу надлежног министарства), између осталих локација, у Новом Саду, и у просторијама Удружења у Поштанској 3, сваког радног дана од 8 до 12 часова, што је леп пример међугенерациске сарадње.

– Наши чланови су са великим задовољством прихватили да волонтерски раде овај посао,

с циљем да омогуће пензионерима града Новог Сада да до нових здравствених књижица дођу на достојанствен начин, без дугог чекања у редовима, и без обзира да ли су чланови нашег Удружења или не – истакла је поносна на своје колеге Драгица Зеленбаба.

То је потврдила и Мелита Иванић коју смо затекли како с осмехом прима захтеве у току свог дежурства, уз констатацију да се пријем захтева у Удружењу ради брзо, јер су пензионери добро информисани и углавном донесу све што је неопходно за процедуру издавања нових електронских здравствених књижица.

Миливој Кабић, старосни пензионер из Новог Сада, који је поверио Удружењу – уз своју писану сагласност – да му помогне око добијања нове здравствене књижице, задовољан је и расположен због ефикасно обављеног посла.

– Ово је одлична акција Удружења пензионера града Новог Сада. Организација је перфектна, нема чекања и редова, једино још остаје да нас информишу – када буде све готово, где да дођемо да преуземо нову здравствену књижицу.

М. Мектеровић

ОПШТИНСКО УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА РУМА

Велика подршка локалне самоуправе

Општинско удружење пензионера Рума свечано је обележило седамдесет година постојања и успешног рада 28. октобра у сали Удружења у Руми. Прослави овог значајног јубилеја румљанских пензионера присуствовали су између осталих и Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине, Владимир Малетић, заменик председника СО Рума, Светозар Дамјанчук, начелник Одељења друштвених делатности општине Рума, Даница Јеремић, директорка Геронтолошког центра Рума, Шпиро Безбрадица, председник Удружења пензионера општине Земун, Васев Крум, председник Удружења војних пензионера Рума,

и Божидар Тркуља, секретар Општинског удружења инвалида рада.

Петар Бабић, председник ОУП Рума, подсетио је присутне да је Удружење основано давне 1946. године под називом Општинско удружење пензионера и пензионерки. Посебно је истакао и велики допринос и помоћ коју су добијали, а добијају и данас у свом раду, од локалне самоуправе.

У свом обраћању присутнима Милан Ненадић је нагласио да већина градских и општинских удружења пензионера у Србији ове и наредне године прославља јубилеј поводом 70 година постојања и рада

што само по себи говори да су овакве организације потребне пензионерима. Рекао је и да они радо постају њихови чланови јер ту остварују нека своја права, интересе и дружења, такође и да Савез пензионера Србије данас окупља око 700.000 чланова, а Савез пензионера Војводине око 150.000 чланова.

Петар Бабић је на крају свечане седнице свим заслужним дугогодишњим сарадницима ОУП Рума доделио захвалнице, а како је обичај на нашем поднебљу, гости и чланови Удружења су уз свечани ручак, музику, песму и игру, наставили дружење.

М. Мектеровић

Нова стратегија за бољи положај ОСИ

Овогодишњи дан инвалида припадници организација СИР Србије могу да дочекају са надом у то да ће и њихов положај у Србији почети да се побољшава захваљујући изради Стратегије за особе са инвалидитетом. И то не само на папиру, већ и у пракси, сматра Божидар Цекић, председник СИР, члан Савета Владе и члан Већа самосталних синдиката.

– У изради је Стратегија за особе са инвалидитетом чији је основни циљ усаглашавање са Европском стратегијом за ОСИ у осам кључних области. Области на које се Стратегија односи су приступачност, партиципација, једнакост, запошљавање, образовање и наука, социјална заштита и здравство. Када је реч о приступачности, у Србији је у претходном периоду донето низ прописа којима је створен правни оквир у области физичке и информационе приступачности – истиче Божидар Цекић.

Заштита права и здравствена заштита инвалида не би требало да се помињу само поводом обележавања њиховог дана, већ би то морала да буде континуирана брига током целе године. Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања настоји да на сваки начин помогне овој категорији људи, каже за наш лист Божидар Цекић.

– Министарство у сарадњи са НСЗ развија посебне програме за које је у овој години обезбеђено 550 милиона динара. Особе са инвалидитетом су једна од категорија које су у 2016. имале приоритет у запошљавању, о чему говоре и подаци са евиденције НСЗ – за првих осам месеци ове године запослено је 4.355 ОСИ што је за 98,4 одсто више него претходне године у истом периоду. Послодавци имају законску обавезу да запошљавају особе са инвалидитетом. Ту обавезу могу извршити и уплатом у Буџетски фонд, а средства Буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и запошљавање ОСИ, користе се за реализацију мера активне политике запошљавања које спроводи Национална служба, као и за подршку предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање ОСИ. У 2016. години за ове намене издвојено је укупно 1.250.000.000 динара – наводи конкретне податке Божидар Цекић.

Када је реч о законодавној активности, у циљу побољшања положаја ОСИ у последње две године усвојени су: Закон о кретању уз помоћ пса водича, Закон о употреби знаковног језика, Закон о допунама Закона

Божидар Цекић на скупу у Књажевцу

о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом, Правилник о ближим условима и начину коришћења објеката у јавној употреби у области здравствене заштите од стране особе која се креће уз помоћ пса водича.

– Није проблем у прописима, последњих година донето је више законских прописа који посредно или непосредно утичу на живот и рад инвалида. Веома је важно и правовремено и тачно информисање оних на које се ти прописи односе, да на време и потпуно буду обавештени о својим правима. Зато ми стално радимо на информисању својих чланова, тако да је и ове године одржано десетак округлих столова, широм земље, ево последњи су били у Књажевцу, Прокупљу, а присуствовали су и представници осталих општина са подручја тих округа – истиче наш саговорник.

Основни задатак СИР јесте да током целе године настоји да на све начине помогне својим члановима и обавести их о правима и могућностима које им се пружају.

– Савез инвалида рада Србије окупља око 400.000 чланова међу којима има и корисника пензија и инвалида рада са преосталом радном способношћу који су и даље у радном односу. Морам да нагласим да они нису у тој категорији својом вољом

или кривицом, да велика већина, више од 90 одсто инвалида рада, свакодневно користи и по неколико врста лекова које често немају чиме да плате јер су им пензије минималне. Међу инвалидима рада је велики број оних који имају телесно оштећење за шта примају минималне накнаде. Сви они који се повреду на раду, наиме, имају само неки проценат телесног оштећења и немају никакву могућност за пензионисање. Такође се мора рећи и то да међу инвалидима рада има релативно младих људи који за кратко време које су провели на послу пре него што су се повредили нису успели да реше своје стамбено питање, имају децу која су још у основној школи а до сада је релативно мали број њих успео да се запосли. Јер, какав год закон био и колико год био добро написан, незаобилазна је чињеница да ће сваки послодавац, који наравно може да бира кога ће да запосли, радије примити здравог радника него особу са инвалидитетом. Поготово када је велики број незапослених и када стално на тржиште рада пристижу нове генерације младих, образованих људи у потрази за послом, па су они који га нуде у ситуацији да бирају кога ће да приме – истакао је Божидар Цекић, председник СИР Србије.

Весна Анастасијевић

УНАПРЕЂЕЊЕ РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ У ВОЈВОДИНИ

Једнак приступ ресурсима

Игор Мировић, председник Покрајинске владе, састао се почетком новембра са Миланом Рикановић, шефицом српске Канцеларије Уједињених нација за жене. Циљ састанка је био утврђивање конкретних активности које покрајинске институције могу да предузму ради унапређења родне равноправности у АП Војводини уз подршку ове организације. Из покрајинске администрације састанку су присуствовале и Стојанка Лекић, председница Скупштинског одбора за равноправност полова, Диана Миловић, директорка Покрајинског завода за равноправност полова, и Светлана Селаковић, помоћница покрајинског секретара за социјалну политику, демографију и равноправност полова.

Том приликом Игор Мировић је изјавио да нова Покрајинска влада у оквиру свог деловања примењује механизме за унапређење области родне равноправности. То се односи и на укључивање жена у јавну политику у Покрајини. Такође, и на проширивање родно одговорног буџетирања на већи број

Састанак у Покрајинској влади

корисника, како би се обезбедило да се у наредним годинама у буџету АП Војводине планирају средства за спровођење програма и мера којима се подстиче родна равноправност и једнак приступ ресурсима и за жене и за мушкарце. Планирано је и да се на једној од наредних седница Покрајинске владе, са тим задатком, оформи интер-

секторски одбор на чијем челу ће бити председник Покрајинске владе. На ову тему, у кратком року, биће организована и обука за покрајинске секретаре и њихове заменике.

Посебна тема на овом састанку односила се и на сталну борбу за елиминисање насиља над женама. Тим поводом, саговорници су се сложили да је

за СОС телефоне у Војводини потребно обезбедити услове за целодневни рад – за почетак СОС телефона у Новом Саду. Покрајинска влада укључена је и у кампању „16 дана активизма против насиља над женама“ која је почела 25. новембра, на Међународни дан борбе против насиља над женама.

М. Мектеровић

ПОВОДОМ МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА БОРБЕ ПРОТИВ НАСИЉА НАД ЖЕНАМА

Дубоко укоренењена родна дискриминација

ЕУ инфо центар организовао је дебату „Какав је одговор на насиље“ поводом обележавања Међународног дана борбе против насиља над женама – 25. новембра. Циљ дебате био је да подигне свест о важности примене стратегија усвојених у том домену и да се побољша публицитет и медијска пажња о неопходности борбе против насиља над женама.

У дебати су учествовали повереница за заштиту равноправности Бранкица Јанковић, шеф одељења – правосуђе, унутрашњи послови и подршка цивилном друштву у Делегацији ЕУ у Србији Николас Бизел, посебна саветница из Кабинета потпредседнице Владе и министарке саобраћаја,

грађевинарства и инфраструктуре Бранка Драшковић, заменица омбудсмана Гордана Стевановић, Тања Игњатовић из Аутономног женског центра и Јелена Таџић из УНДП Србија.

Бранкица Јанковић је нагласила да када буде успостављен ефикасан систем заштите, остаје суштински узрок и разлог насиља у породици, а то је дубоко укоренењена родна дискриминација, остаје тај патријархални модел односа који је у нашем друштву

и даље широко распрострањен и који подразумева стереотипе о подређеној улози жене.

– Мора се мењати тај културни образац у чијој основи је идеја о једној пасивној улози жене која је код нас вековно утемељена као природан поредак у друштву. Искуства држава које су успоставиле ефикасан систем заштите од насиља у породици показују да нису довољне само казне и мере заштите, већ да је потребно отклањати узроке ове појаве и

мењати свест и односе и појединаца и друштва у целини – рекла је повереница.

Она је позвала грађане да се обраћају институцији Повереника и да пријаве дискриминацију, јер сваки решен случај представља корак ближе ка успостављању суштинске равноправности жена и мушкараца у нашем друштву.

– С обзиром на важност овог проблема, морам да поменем улогу медија који могу битно да допринесу разбијању стереотипа и предрасуда, као и да подстакну ширу друштвену акцију у решавању овог проблема адекватним извештавањем – рекла је Бранкица Јанковић.

Г. О.

Подаци који узнемирују

У претходних десет година у Србији је убијено 327 жена у случајевима родног насиља, речено је у дебати „Какав је одговор на насиље“. Само 2015. године центрима за социјални рад пријављено је скоро 19.000 случајева насиља над женама.

У ЗРЕЊАНИНУ 14. БАНАТСКА ШТРУДЛИЈАДА

Сви такмичари награђени ИЗЛЕТОМ

Иове године Градска организација инвалида рада Зрењанин, на челу са својим вредним председником Стеваном Радишићем, успешно је организовала традиционалну, четрнаесту по реду, „Банатску штрудлијаду“. Око три стотине гостију и чланова из покрајинске, градских и општинских организација инвалида рада Баната и других делова Војводине уживало је том приликом у кулинарском умећу око педесет такмичара у прављењу чувених банатских штрудли. Ову манифестацију су својим присуством увеличали, између осталих, Стана Свиларов, председница Савеза инвалида рада Војводине, Станко Нимчевић, потпредседник СИР Србије и председник Градске организације СИР Суботице, Љубица Травица, заменица председника Скупштине града Зрењанина, и многобројни гости.

Стана Свиларов је приликом свечаног отварања „Штрудлијаде“ истакла да је велики успех једне организације и њеног председника да окупе тако велики број чланова на манифестацији на којој они успешно истражују своју креативност и стваралаштво.

Станко Нимчевић је у свом обраћању присутнима рекао да се о овој манифестацији у Савезу прича целе године, и да је успешна зато што су је организовали вредни инвалиди рада, који су били и међу највреднијим радницима у својим фабрикама и предузећима док су били у радном односу. С друге стране, Љубица Травица је поручила зрењанинским инвалидима рада да увек могу доћи у своју локалну самоуправу када им је потребна њихова помоћ, јер су врата за њих увек отворена.

Такмичари и гости четрнаесте Штрудлијаде

Нада Берар, члан жирија за проглашење најбоље умешених штрудли, открила је тајну у прављењу банатских штрудли.

– Банатске штрудле се праве с љубављу, оне се месе ручно, не миксером. Жене не треба да гледају на сат колико ће времена потрошити, јер оне треба да се месе више од пола сата, а затим да се развију да одстоје, пре него што се истегле – објаснила је Нада.

Ове године банатске штрудле од сира, мака, рогача, вишања, ораха... према оцени жирија најбоље су умесиле Ана Јовановић, из Градске организације СИР Зрењанин, пр-

во место, Трајанка Анђеловић, из СИР Панчево, друго, и Илонка Варга, Мужљанка, такође из зрењанинске организације инвалида рада, треће место.

Стеван Радишић је на крају такмичарског дела програма истакао да ће његова организација први пут ове године наградити све такмичаре Штрудлијаде једнодневним излетом. Уз богат културно-уметнички програм, свечану вечеру, музику, песму и игру, зрењанински инвалиди рада и њихови гости дружили су се до касних вечерњих сати.

Мирослав Мектеровић

ОПШТИНСКА ОРГАНИЗАЦИЈА ПЕНЗИОНЕРА СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Огрев за следећу сезону

Поред спровођења редовних активности, руководство Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке од децембра ће почети да уписује огрев за своје чланове, за следећи грејну сезону.

– Пензионерима је ове године већ испоручено 1.650 тона угља и 670 кубика дрва, што су они отплатили на рате. Испоручили смо и 380 пакета сухомеснатих производа и 220 пакета пилетине. Социјално угроженом и болесним пензионерима уручили смо 100 пакета хуманитарне помоћи са основним намирницама. У нашим просто-

ријама пензионери редовно мере притисак и ниво шећера у крви. У сарадњи са ДЗ Смедеревска Паланка, обишли смо 80 тешко болесних и непокретних пензионера и пружена им је здравствена помоћ – каже Слободан Б. Пантић, председник паланачких пензионера.

Организовани су бројни излети по Србији, а пензионерски КУД „Доња Јасеница“ наступио је у Зајечару, у Куманову, у Пефкохорију у Грчкој. Организовани су и шаховски турнири, учествовало се на регионалној Олимпијади трећег доба у Великој Плани, као и на

Слободан Б. Пантић

спортским сусретима Шумадијског округа у Аранђеловцу. Солидни резултати забележени су и на овогодишњој Олимпијади трећег доба у Врњачкој Бањи. **Сл. К.**

ИНКЛУЗИВНО-СТИМУЛАТИВНА ПРЕДСТАВА „ШАРЕНЕ ЈАБУКЕ”

Ајмо сви на сцену

Много пројеката је последњих година реализовало Удружење за помоћ особама са инвалидитетом „Дуга”, а управо завршен, под називом „Ајмо сви на сцену”, представља још снажнији искорак учињен у циљу унапређења права и положаја особа са различитим сметњама у развоју. После шест месеци вредног и утемељеног рада, прво на великој сцени неготинског Дома културе, а два дана касније и у селу Буковчу, десеторо корисника Удружења „Дуга” и 15 ученика ОШ „Стеван Мокрањац” из Кобишнице показало је глумачко умеће у представи „Шарене јабуке”, које је публика топло наградила дуготрајним аплаузима.

– Први пут је у нашем граду приказана једна оваква представа у којој су окупљена деца из редовне школске популације и деца са различитим сметњама у развоју. На овај начин смо желели да остваримо боље контакте између деце на-

Учесници инклузивне представе „Шарене јабуке”

ших корисника и школске, из редовне популације, која живе у околним селима. Садашње стање указује на то да су особе са сметњама у развоју и даље ретко виђене као равноправни чланови друштва, изузев понеког усамљеног случаја, без обзира на то што се кренуло са спровођењем инклузивне наставе. Ми подржавамо и залажемо се као Удружење за ин-

клузију у свим областима и тежимо ка редовном одржавању инклузивних радионица најмање једанпут месечно. Дали смо све од себе и реакција публике је била фантастична, деца су дала максимум и ја сам веома задовољна. Очекујемо убудуће и подршку локалне заједнице да бисмо могли да организујемо слична инклузивна дешавања, приредбе, плесове, представе

– каже Мирослава Здравковић, секретар Удружења за помоћ особама са инвалидитетом „Дуга” у Неготину.

Сценографију и костиме за представу „Шарене јабуке” рађену по мотивима приче „Јабука” Драгана Лаковића, потписује цео глумачки ансамбл младих и њихова безрезервна подршка вишечлани пројектни тим. Све их је окупила љубав и

ентузијазам који је исцрпљивао током сваке минуте њихове игре на сцени. Представа „Шарене јабуке”, у оквиру пројекта „Ајмо сви на сцену” настала је захваљујући финансијској подршци Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије, које је за ту сврху издвојило 287.500 динара.

Јованка Станојевић

СВРЉИГ

Отворен клуб за инвалиде

У центру Сврљига недавно је отворен клуб за чланове Удружење ратних и мирнодопских војних инвалида. Сви чланови удружења шест дана у недељи уз кафу, сок, штампу могу ту да проведу време, каже Хранислав Алексић, председник удружења.

– Отварање клуба је право освежење јер смо добили простор да се дружимо и заједнички решавамо животне проблеме. Социјални и економски статус ратних и мирнодопских војних инвалида и корисника породичне инвалиднине није на завидном нивоу и све теже живимо. Месечна примања нису довољна за подмиривање потреба наших породица и помоћ удружења увек добро дође – прича Алексић.

Отварање клуба показало се оправданим и он постаје почетна станица за многе активности и ангажовање свих инвалида у спортским, културним и другим областима.

– Ми сада нисмо усамљени, клуб нам је други дом. Трудимо се да уз помоћ одређених служби обележимо рампе за оне који

желе да се слободно и без тешкоћа крећу градом и стигну на жељено место. Кирију и остале комуналије за клуб плаћамо од чланарине – каже Алексић.

На одмору и рекреацији у Сокобањи овог лета боравило је 50 чланова овог удружења, а организују се и разна предавања из области здравства и социјале. Ту је и набавка угља, огревног дрвета, подела пакета и организовање излета. Финансије стижу од чланарине 700 чланова и од донација, а очекују да и локална самоуправа више помаже ову популацију.

Удружење се бави и неговањем револуционарних традиција – обиласком и обновом споменика палих бораца свих ратова, који су запуштени. Из сопствених средстава већ је обновљен споменик у селу Грбавче и на реду су и остали споменици у местима ове општине.

Иначе, у Сврљигу је око хиљаду лица са инвалидитетом укључено у рад два инвалидска, два пензионерска удружења и удру-

Дружење у новим просторијама

жења родитеља деце ометене у развоју „Заједно до светлости”. Они кроз разне активности тих удружења допуњују своје право које је уређено законским прописима. Највећи проблеми и даље су велика незапосленост и нерешена стамбена питања. Око 140 инвалидних лица свих узраста корисници су туђе неге и увећане туђе неге и повремено једнократне помоћи. Одлуком Скупштине општине Сврљиг инвалидна лица имају бесплатан превоз на територији општине. Недавно су урађене и рампе да се сигурније крећу и редовно се организују хуманитарне акције.

С. Ђорђевић

Вршидба у Музеју хлеба

Слободан Јеремић Јеремија, познати српски сликар, у свом Музеју хлеба у Пећинцима у Срему има око 2.000 предмета међу којима је и раритет, ручна вршалица из села Шарбановац са Старе планине.

– Ову машину о вршидби опслуживало је шест људи. Двојица најјачих погонили су доб. Последњи пут вршалица је радила 1957. године у селу Шарбановац код Књажевца – казује Јеремија.

Вршалицу је сликар пронашао у време ходочашћа по Старој планини. Како је стигла до Старе планине, не зна се поуздано, али њен пут одатле до Јеремијиног музеја се зна.

– Деда Града, власник вршалице тешко се растао од своје машине. Говорио је да ће вршалицу дати у мираз једној од две унуке. Међутим, погодили смо се и трампили. За вршалицу дао сам му своје слике, а он их наменио унукама за мираз. Вршалица јесте раритет у целој колекцији. То је ручна вршалица, једина сачувана. У Србију је стигла као ратна одштета после Првог светског рата – изнео нам је Јеремија.

А тај, већ чувени Јеремијин и српски Музеј хлеба, основан је 1995. у сремском селу Пећинци, ближе Шапцу него Сремској Митровици и Руми, на 1.200 квадрата затвореног и 600 квадрата отвореног простора. У

Вршалица са Старе планине у Музеју хлеба

њему је око 2.000 експоната у три збирке: етнолошка, археолошка и ликовна. Јеремија је прве предмете сакупио још 1974, а после је обилазио 750 српских села и богатио збирку, говорећи наглас: „Људи, хлеб прати човека од рођења до смрти, хлеб уједињује душу и тело“.

Оруђа за обраду земље и предмете за обраду хлеба донео је са Хомоља, из Неготинске крајине, са Старе планине. Изложио је и 96 обредних хлебова.

– Спремио сам и антологију српског песništва о хлебу. Ту су Десанка, Бећковић, Мија Павловић, Добрица Ерић, Влада Стојшин, моје шабачке поете Драгиша Пењин, Драган Филиповић. Пронашао сам и 33 композиције за CD. За свој Музеј хлеба најдрагоценије предмете налазим у Мачви и источној Србији, од Црне Баре и Бадовинаца до Хомоља, Дели Јована, Старе планине, Тупижнице, Тресибабе – изговара, с поносом праведника, Јеремија.

Брана Филиповић

ШЕСТА СМОТРА ИЗВОРНОГ НАРОДНОГ СТВАРАЛАШТВА СТАРИХ У КИКИНДИ

Негују традицију

Културно-уметничко друштво „Сунчана јесен“ у саставу Удружења пензионера кикиндске општине наставља са организовањем Смотре изворног народног стваралаштва старих. Недавно је по шести пут окупило чуваре народне баштине. Поред домаћина чији хор, фолклор, група певача и инструментални и вокални солисти представљају окосницу на свакој манифестацији, придружују им се и учесници са стране, неговатељи традиције.

Овог пута поново су наступили представници Удружења пензионера града Новог Сада, кикиндског КУД „Еђшег“ који изводи мађарски мелос, затим хор и фолклор Клуба Геронтолошког центра у Кикинди, и

Гости из КУД „Александрово“ са буњевачким колом

први пут КУД „Александрово“ из Суботице са буњевачким играма.

Допринос су дали и вокални солиста протојереј Јован Сила-

шки, и фулаши Радован Миркоњ и Петар Костадиновић. Своје литерарне саставе говорили су чланови Клуба књижевника „Душко Трифуновић“ у Ки-

кинди, затим Љубиша Раушки, сатиричар, а рецитовала је Весна Шарац.

Овогодишњи сусрет настављача и поклоника народног наслеђа отворио је Миодраг Булајић, члан Већа града Кикинде. Част приказа уводног дела програма припала је ученицима кикиндске ОШ „Ђура Јакшић“ и Милану Вашалићу који је свирао на банатским гајдама и певао пригодне песме уз тај архаични музички инструмент. Вашалић је ове године гостовао у чувеном „Бистрику“ Биље Крстић.

Смотру је пропратила изложба старих предмета из приватне збирке Анђелке Јовановић, чланице КУД „Сунчана јесен“.

С. З.

ДРЖАВА У СЕЛИМА СРБИЈЕ – ЗА БОЉИ ЖИВОТ НА СЕЛУ

Услуге на кућном прагу

На свечаности у Драјинцу, селу удаљеном седам километара од центра општине Сврљиг, покренута је средином новембра акција „Држава Србија у селима Србије“, чији је иницијатор ЈП Пошта Србије. Циљ акције је да мештани који живе у планинским деловима Србије имају лекара, поштару и општинског службеника. Политика равномерног развоја Србије у коју су укључена јавна предузећа, локалне самоуправе и државне институције почиње да се реализује, и то уз максимално коришћење постојећих ресурса без додатних трошкова, каже Милан Кркобабић, министар у Влади Србије задужен за равномерни развој Србије и координацију јавних предузећа.

– Ово је почетак нове акције и нове развојне регионалне политике. Хоћемо да ресурсе великих јавних предузећа спојимо са ресурсима локалних самоуправа како би без додатних трошкова и улагања урадили многе корисне и практичне ствари на добробит становништва. У овој акцији учествује осам општина и три града са укупно 55 села која први пут у својој средини имају у исто време

Милан Кркобабић и Мира Петровић у селу Драјинац

лекара, поштару и службеника из општине. То тројство на терену омогућава људима да задовоље основне животне потребе и реше оно што их мучи. Ово је нови почетак за ова српска села, нагласио је министар Кркобабић.

Мештани села Драјинац први су искусили све добре стране акције, а наредних дана у то ће моћи да се увере и становници сврљишких села Бурдимо, Извор, Преконога и Варош.

– Ова акција је прецизна и добро испланирана активност којом држава помаже станов-

ништву у селима. Циљ нам је да мобилним деловањем државних служби олакшамо живот мештана у руралним подручјима. Очекујемо да се у акцију осим ЈП „Пошта Србије“ укључе и „Србијашуме“ и „Србијаводе“. Истовремене, ради се и на томе да и локалне самоуправе и јавна предузећа без додатних улагања и трошкова ефикасније ангажују своје ресурсе и допринесу равномерном развоју – истакао је Кркобабић:

Министар је најавио и реализацију друге фазе ове акције која ће укључити сарадњу са апоте-

карским установама и трговинама где би се коришћењем услуга поштанске електронске трговине мештанима омогућило да добију неопходне лекове и потребну робу.

Догађају у Драјинцу присуствовала је и в. д. директора ЈП „Пошта Србије“, Мира Петровић.

– Као друштвено одговорна компанија Пошта чини окосницу ове акције и посредством покретног поштанског шалтера обезбеђује се равномернији приступ поштанској мрежи у пружању услуга под једнаким условима за све грађане – рекла је Мира Петровић.

За квалитетнији живот, поготову старог сеоског становништва, брине локална самоуправа која је помогла да се овај пројекат реализује у општини Сврљиг.

– Становништво је претежно старачко, а села нам се празне. Урађен је добар посао за житеље пет сврљишких села, али се озбиљно размишља, после сагледавања првих резултата, да се акција прошири и обухвати већи број становника – рекао је Мирослав Марковић, помоћник председника општине Сврљиг.

С. Ђорђевић

ПРЕВЕНТИВА ПРЕРАНИХ РОМСКИХ БРАКОВА У ЛЕСКОВЦУ

Родитељи су тако хтели

Ромска невладина организација „Роса“ из Лесковца покренула је ових дана јединствен пројекат под називом „Превентивно деловање у циљу спречавања прераних бракова код Рома у Лесковцу“. Пројекат се финансира из фондова ЕУ, владе Швајцарске и Србије, а преко програма „Прогрес“. Имаће за циљ превентивно деловање код младих Рома и Ромкиња и њихових родитеља да би се спречило прерано ступање у брачне воде. Ради се углавном о уговореним браковима малолетних лица, махом старих око 15 година, посредством родитеља и проводација.

Процењује се да у Лесковцу има десетак хиљада Рома са наталитетом у благом порасту. Доскора су били политички непрофилисани, и бавили су се мањим породичним пословима, трговином, занатима. Један део млађе популације запослен је у овдашњим јавно-комуналним предузећима. Што се тиче њихо-

вог културно-уметничког статуса, у последње 3,5 деценије ангажовани су у секцијама КУД „Шефкет Ибраимовић“, у оквиру Културне редакције Дома културе Рома у Подворцу, највећем ромском насељу у Лесковцу и Јабланичком управном округу.

Носиоци пројекта посвећеног превентиви прераних ромских бракова у Лесковцу, брачни пар Лаура и Ашим Саитовић кажу да ће својим активностима посебно упозоравати на здравствене, економске и социјалне проблеме прераних бракова.

– Указиваће се на веће могућности запошљавања након завршетка средњих и високих стручних школа, уз подсећање да је веома мали број младих лесковачких Рома наставио образовање после основне школе због прераног ступања у брачни однос или преузимањем ситног породичног бизниса – наглашава Ашим Саитовић, председник ромске НВО „Ро-

Млади Роми рано ступају у брак

са“ и главни и одговорни уредник лесковачког ромског портала „Роми-инфомедија“.

У дому културе Рома у Лесковцу потврдили су све ове наводе, истичући неславну ромску брачну традицију у малолетним уговореним браковима са елементима откупа. Нажалост, већина њих се убрзо растаје због психофизичке незрелости брачних другова пре ступања у брачне односе.

Т. Стевановић

Да путовања буду доступна свима

Семинар на тему „Доступност превоза за особе са инвалидитетом у туристичким услугама“ одржан је средином новембра у Нишу. Скуп су организовали Хенди центар „Колосеум“ из Београда и град Ниш под покровитељством Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Како особе са инвалидитетом да искористе своје право и годишњи одмор проведу у неком од летовалишта, колико су им објекти у туристичким местима доступни, како да стигну до одабраних дестинација, али и који су начини, само је део питања и проблема о којима се говорило на скупу у Нишу.

Семинар је имао задатак да укаже на проблеме са којима се срећу особе са инвалидитетом када је у питању туризам, почев од превоза до туристичких објеката. Циљ је и едукација свих укључених у организацију туристичких тура.

Дарко Ивић, потпредседник Хенди центра „Колосеум“, нагласио је да је најчешћи проблем то што мало хотела у Србији има

услове да у њима одседају особе са инвалидитетом. Заправо, у читавој Србији, нажалост, не постоји ни једна једина хотелска соба која је сто одсто прилагодена потребама ових особа. Додуше, постоје репрезентативни објекти са пет звездица, са собама и тоалетима доступним инвалидним лицима, али то је све, јер њима нису доступни пратећи садржаји који постоје и подразумевају се у хотелима такве врсте.

Посебан проблем за особе са инвалидитетом представља превоз до одређене дестинације. У расправи се чуло и да не постоји ниједна служба, ни један превозник нити комби возило за превоз особа са инвалидитетом од Београда до аеродрома, на пример, или од Ниша до аеродрома, а да не говоримо о путовању до неке бање или других одмаралишта. То значи да не постоји начин да се особе са инвалидитетом превезу до одмаралишта а да то не буду кола хитне помоћи. Јасмина Бараћ Перовић, председни-

За инвалидна лица препреке на сваком кораку

ца организације на националном нивоу „Из круга“, сматра да особе са инвалидитетом увек имају проблем када се ради о туризму.

– Хотели не воде рачуна о томе да буду доступни особама са инвалидитетом. Ако и имају рампу на улазу, онда постоји баријера на путу до лифта. Слично је и са превозом јер не можемо да користимо аутобусе. Ово је тема о којој је важно да се говори јер морамо и ми да путујемо, да се дружимо и живимо пуним животом – нагласила је Јасмина Бараћ Перовић.

Ниш неће остати глуп за потребе ОСИ и кад се ради о туризму, потврдила је градска већница Тијана Ђорђевић Илић. Она је најавила уклањање архитектонских баријера да би сви туристички објекти били доступни особама са инвалидитетом, али и несметани приступ аеродрому и свему ономе што би њихов живот учинило квалитетнијим. Са семинара је потекао и предлог да се озбиљно размисли о томе да један вагон у возу од Београда до Ниша буде прилагоден овим особама.

Љ. Глоговац

ПРИВРЕДНИЦИ УЖИЦА ПОМАЖУ ШКОЛОВАЊЕ ВИСОКОШКОЛАЦА

Стипендије гарантују запослење

У намери да за привреду и друштвене делатности обезбеди потребан високообразовани кадар, локална самоуправа у Ужицу је деценијама додељивала стипендије студентима разних факултета. У протеклих неколико година у акцију су се укључивале и неке ужичке фирме, али све то није дало очекиване резултате, јер су се стипендисти веома ретко враћали у завичај.

Град Ужице ће и даље стипендирати студенте, али на другачијим основама. За текућу школску годину критеријум ће бити тај што ће се у стипендирање укључити и привредници, а стипендије ће бити усмерене према јасно дефинисаним потребама ужичких фирми. По завршетку школовања, стипендисти ће одмах добити и посао у

Студенти очекују стипендије

предузећу које је учествовало у њиховом образовању. Партнерски однос је јасно дефинисан кроз обавезе уговорних страна, града, студената и привредних субјеката.

– Предузећа би требало да се одлуче који им је кадар потребан, све је регулисано правилником, а стипендије ће бити исплаћиване у 2017. години. У зависности од факултета и године студија, по-

једине стипендије ће бити веће од минималне зараде у Србији. Важно је и то што за ове стипендије могу конкурисати и студенти који нису на буџету, а услов је да после завршеног факултета раде у предузећу које је учествовало у њиховом стипендирању најмање двоструки период од периода стипендирања – изјавио је Немања Нешић, заменик градоначелника Ужица.

Према речима Момира Петровића, члана Градског већа Ужица, задуженог за привреду, новим начином стипендирања остварује се још једна битна ствар, враћање у завичај образованих, младих људи који су годинама из ужичког краја одлазили да студирају а мали број се враћао када дипломира. Стимулативним начином стипендирања Ужичани очекују да ће ублажити ову негативну појаву, а привреда ће обезбедити напредовање, уз факултетски образоване стручњаке.

Студенти Златиборског округа имају позитивно мишљење о новом начину стипендирања. Наглашавају да се после дипломирања нису враћали у завичај јер су превише чекали на запослење, поједини чак и по десетак година.

М. Павловић

ГЛОБАЛНИ АЛАРМ ЗА АНТИБИОТИКЕ

Нови рат против микроба

Злоупотреба довела до смањене ефикасности и, без појаве потпуно нових лекова на које бактерије још нису стекле отпорност, реалан је страх да ће се поново умирати од доскора излечивих болести

Лондон 2036. године. Паника и хаос владају градом. Људи тумарају улицама са заштитним маскама преко лица. Свако се плаши сваког, свако је потенцијално опасан. Живот је постао скупочена привилегија, док милиони умиру од баналних инфекција. Доба антибиотске апокалипсе...

Ово је оквир за стриповану причу „Доктор Икс“ британске ауторке Саре Кени, мрачну визију блиске будућности у којој здравствени систем доживљава слом, у недостатку средстава заштите од бактерија отпорних на антибиотике, а малобројни преостали лекови постају оружје у рукама ауторитарне власти.

Појављивање стрипа који ће излазити у штампаном и дигиталном издању случајно се подударило са тренутком када се ова тема, у реалном времену и са реалним подацима, нашла на дневном реду септембарског заседања Генералне скупштине УН.

Глобални аларм подигнут је за лекове који представљају основ савремене медицине и без којих се не може замислити лечење небројено много болести и стања свих ових година после Другог светског рата откако су антибиотици ушли у масовну употребу.

У атмосфери којој је тон изуметности давала и чињеница да се сасвим ретко пред скуп на највишем нивоу износи здравствена проблематика (последњи пут у случају еболе, а пре тога ХИВ вируса), представници 193 државе чланице донели

Мрачна визија: Илустрација из стрипа „Доктор Икс“

су декларацију о борби против такозваних супербактерија, отпорних на већину антибиотика.

Документ обавезује владе, фармацеутску индустрију, здравствене раднике и агроиндустријски комплекс да заједнички делују у ситуацији када свет убрзано иде ка „постантибиотској ери“, а смрт 700.000 људи годишње долази као исход неуспешне терапије, јер примењени антибиотици нису деловали.

Светска здравствена организација упозорава да повратак у доба пре открића пеницилина значи да би обичне инфекције и мање повреде, деценијама рутински третиране, могле да се претворе у смртоносне ризике.

Наведени број од седамсто хиљада је само оквирни. Према истраживању агенције Ројтерс, стварни биланс је драстичнији, јер се десетине хиљада случајева умрлих подводе под друге узроке.

Независно од статистике последице су видљиве у свакодневном лекарској пракси, као и у искуству пацијената. Све је више болесника којима медицина данас није у стању да помогне или им се лечење продужава у недоглед, јер једни, други, трећи лекови немају дејства, па се у недостатку избора прибегава крајњим решењима. Дају се превазиђени, старији лекови

неповољни због пропратних токсичних ефеката.

Светска здравствена организација апелује на лекаре да буду обазривији у прописивању антибиотика и да то чине само када је заиста неопходно. Истовремено, лекови не смеју да буду роба која се може лако набавити. У извештају из 2014. године СЗО наводи податак да су неки антибиотици у слободној продаји у 19 од 43 европске земље.

И Србија се до пре неку годину налазила међу њима. Уведена је забрана (која није била баш стриктно поштована) па сада ни код приватника није више могуће узети лек без рецепта. Томе су свакако допринеле високе казне и строга контрола, као и даље поштовање мера које је средином новембра најавио министар здравља.

Ствари би свакако биле једноставније када би кривица била само до лекара који олако прописују антибиотску терапију и пацијената који се лече на своју руку и, што је још горе, прекидају третман кад сами одлуче, не узевши целу дозу.

У свему овоме не може се пренебрегнути ни околност да је резистенција у појединим случајевима плод природне селекције и мутације гена. Као и свуда у живом свету, само најјачи опстају. Међутим, када та-

ква бактерија дође у контакт са мањом дозом антибиотика, то подстиче јачање њене отпорности, помаже јој да преживи, наставља да расте и размножава се.

Управо због тога лекарима се препоручује да не прописују антибиотик широког спектра кад год то није апсолутно неопходно, већ циљани лек против одређене инфекције, а пацијенти се непрекидно упозоравају да никад не прекидају терапију и кад се већ сасвим добро осећају и да не смањују прописану дозу.

Али, не мора човек да буде болестан па да узме антибиотик. Не мора да иде ни код лекара ни у апотеку, већ на пијацу или самопослугу. Коришћење антибиотика у агроиндустрији широм Европе и света веће је него што се може замислити. Према подацима за Сједињене Државе, у укупној потрошњи само 30 одсто одлази на људску употребу, а главнина се користи у сточарству. И, наравно, ланцем исхране опет доспева и у човеков организам.

На крају или на почетку долази фармацеутска индустрија. Многи постављају питање како је могуће да у време толиких продрова у генетици, биохемији, микробиологији, фармакологији... није забележен озбиљнији помак на пољу истраживања антибиотика. Ниједан нови лек већ деценијама се није појавио. Последња класа откривена је почетком осамдесетих година.

Постоји једноставно објашњење. Индустрија није заинтересована јер антибиотици не доносе велики профит, узимају се на одређени, по правилу кратак рок, па је много уносније испитивати и производити препарате за хроничне болести.

Ако је то стварно тако, тек се онда треба замислити над прогнозом да ће до 2050. године резистенција на антибиотике коштати 10 милиона људских живота годишње и 100.000 милијарди долара.

Д. Драгић

Богати купују године

Јаз у дуговечности између оних који имају превише и оних који немају довољно расте на планетарном нивоу, са очигледним демографским последицама

Замислимо ситуацију да нека фармацеутска лабораторија пронађе лек који обезбеђује дуговечност, животни век од најмање 120 година. Замислимо такође да је тај лек веома скуп: милион, па можда и више долара за неопходну дозу.

Шта би био коначни резултат? Одговор на ово питање је, судећи по преовлађујућим економским и последичним демографским трендовима, већ познат: продубиће се „јаз дуговечности“ између глобалних богаташа и глобалне сиротиње. Јаз у очекиваном животном веку између оних који немају довољно и оних који имају превише.

Богати дакле „купују године“ и то је чињеница са очигледним демографским последицама. То је засад најочигледније у најбогатијој земљи света, Америци, где се, од 1975, на рачуне и у цеве 10 одсто најбогатијих слило 80 одсто благодети економског раста и повећања прихода. То је за крајњи резултат имало да је јаз у очекиваном животном веку између ове две класе данас достигао 12,2 године.

Да је дужи животни век, односно просек дуговечности између богатих и сиромашних чињеница, потврдила је и студија Америчке медицинске асоцијације чији су резултати објављени ове године. Главни налаз је да су виши приходи кључни фактор дужег живљења.

Реализатори ове студије, професори познатог Стенфорд универзитета, проучавали су пореске пријаве, укупно 1,4 милијарде ових докумената који су тамо својеврсне економске личне карте свих појединаца, између 1999. и 2014. Радило се о људима у добу између 14 и 76 година, а све то је потом упоређивано са матичним књигама умрлих. Овом методологијом дошло се до много занимљивих и важних налаза, а један од главних је да мушкарци који припадају једном проценту оних са највишим приходима, живе просечно 87,3 године, док се један одсто оних са дна економске пирамиде од живота опрашта са само 72,7 година.

Истовремено, најбогатије жене живе у просеку 88,9 година, према 78,8 година кад су у питању оне најсиромашније.

Налаз демографа са Стенфорда омогућио је увид у неке непријатне реалности америчког друштва и свакако је и добра призма за тумачење и америчких политичких реалности, својеврсне побуне тамошњих „губитника глобализације“ – оних којима су приходи смањени, или су чак остали и без посла, због сеобе целих радних процеса, производних и административних, у земље Азије и другде, где су трошкови радне снаге нижи. То обезбеђује да корпоративни профити буду већи и омогућава оно што је већ више од три деценије америчка реалност: да богати постају све бога-

тији, док средња класа, они који живе само од своје плате, стагнира, па и назадује.

Готово истоветан тренд уочен је и са ове стране Атлантика, у Великој Британији, где је, зависно од региона, јаз дуговечности између 16,9 и 13,7 година.

У Британији је социјално незадовољство највише погођених, оних који су завршили само средњу школу, па су због тога морали да раде на мање плаћеним радним местима од оних који су стекли диплому неког универзитета – показано током „Брегзита“, референдума о останку или изласку Велике Британије из ЕУ. На велико изненађење, већина је била за излазак, дакле против постојећег стања.

У Америци, исти друштвени слојеви изгласали су за председника човека изван естаблишмента, контроверзног тајкуна Доналда Трампа.

Куда ће се одатле кренути и где ће се све завршити, то се у овом моменту не види, али оно што је већ очигледно, то је да талас незадовољства поретком свугде расте, што користе демагози свих врста, нудећи брза решења за компликоване проблеме.

Може се очекивати да ће се „побуњеници“ релативно брзо разочарати у вође којима су поклонили поверење, јер лаких решења нема; целокупна цивилизација је у некој врсти транзиције и на важној раскрсници,

при чему се боље види како је сада него како треба да буде и којим путем дотле стићи.

Тако је на такозваном ширем плану. На оном садашњем, све већа пажња се усмерава на етичке дилеме поводом неких нових открића о томе како се дуговечност може обезбедити напретком медицинских наука – под условом да се има новца.

Најновија истраживања на име упућују да су екстремни случајеви дуговечности, 100 година и више, резултат не здравог начина живота и добрих навика, већ првенствено гена. Разуме се, то је подстакло нове научне пројекте да се тачно утврди којих гена, с циљем да се њима може манипулисати.

Да се дакле дође до скупих процедура којима би се обезбиде додатне године здравог живота – по одговарајућој цени. Што опет значи да ће напредак технологије неизбежно продубити ионако зјапећи јаз дуговечности између друштвених класа.

Слика будућности света у овом контексту свакако је дистопијска и налик оним суморним филмовима из жанра научне фантастике где су у главним улогама припадници „здраве елите“ и јадници који јој не припадају.

Искуство старења почиње дакле да се мења, и поодмакле године, уместо да људе зближавају, почињу да их још драстичније раздвајају.

М. Бекин

СЕДАМ ДЕЦЕНИЈА РАДА ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПЕНЗИОНЕРА У КИКИНДИ

Заједнички одговор изазовима старости

Миодраг Булајић у име града Кикинде поздравља окупљене

Програмом који су извели хор, фолклор, група певача, вокални солисти и оркестар КУД-а „Сунчана јесен“ свечано је обележено 70 година постојања и рада Удружења пензионера општине Кикинда. Основано је у јесен 1946. године као подружница, и то једна од 20 првонасталих у Војводини. Кикиндска јединица је тада окупила 298 чланова да би сада, после седам деценија непрекидно деловања, имала у својим редовима око 7.000 чланова што је више од половине кикиндских пензионера.

Једну од највећих тековина Удружења представља Дом пензионера у Кикинди, у делу приземља вишеспратнице у ко-

јој су 1975. године изграђени и станови за кориснике пензије. Велика сала може истовремено да угости око 150 посетилаца. Ту се пензионери окупљају током дана, а увече своје програме увежбава КУД „Сунчана јесен“.

Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине, на свечаности је истакао да су организације пензионера увек у потрази за најбољим заједничким одговором на изазове које носи старост. Захваљујући истрајавању и самопрегору самих чланова, ублажавају свој положај уз потпору друштвене заједнице.

Локална самоуправа препознаје залагања пензионерске

организације и помаже њена настојања, указао је Миодраг Булајић, члан Градског већа Кикинде. Он је поносан на то што Удружење пензионера успешно репрезентује свој град приликом гостовања у другим срединама.

Влад Нику, председник Асоцијације сениора из Темишвара, нагласио је да што се године нижу, сарадња се множи новим подухватима. Мишљења је да такав модел треба да буде узор и будућим генерацијама.

Гости свечаности у Кикинди били су и Велинка Накрајкућин, директорка филијале Фонда ПИО у Кикинди, чланови руководства месних организација и пријатељи Удружења. На крају

су додељене захвалнице заслужнима.

Међу њима је Цветко Терзин, који је са својих 86 година најстарији активни члан „Сунчане јесени“, а захвалнице су додељене и Олги Пајтин за најдужи стаж у КУД-у, а Зорки Илић у Удружењу. Добитници јубиларног признања су још и: Градска управа Кикинде, Савез пензионера Војводине, новинарка локалне радио-телевизије ВК Весна Бојић, КУД „Сунчана јесен“ и Велизар Силвестер, председник Општинског удружења пензионера, који је на тој функцији непрекидно од 2001. године. Одато је постхумно признање претходним председницима.

Сава Завишић

ПОЖАРЕВАЦ

Активни месни одбори

Годишњем скупу месних одбора Удружења пензионера Пожаревац, одржаном 19. новембра у Пожаревцу, присуствовало је више од 150 чланова.

Сумиране су активности у 2016. години, са заједничком оценом да су скоро сви месни одбори били врло активни.

Својим ангажовањем месни одбори су допринели да 609 пензионера добије лекове о трошку удружења, а обезбеђен је и бесплатан превоз за 153 пензионера уз финансијску помоћ града Пожаревца. Пензионери са најнижим примањима (њих 657) два пута ове године добили су пакете помоћи у вредности од по 1.200 динара. Уз помоћ месних одбора, на десет локација пензионери су наручили око 13.000 тона угља.

Организована су бројна путовања и дружења.

Поред тога, месни одбори у сеоским насељима настоје да сами својим радом и добровољним прилозима обезбеде просторије за рад. Нарочито је био активан Месни одбор села Трњане, који је за кратко време створио услове за окупљање и дружење пензионера у напуштеном објекту који су реновирали.

– Удружење пензионера града Пожаревца задовољно је резултатима Месног одбора Трњане, уз жељу да и даље сви заједно истрајавамо у напорима за олакшавање услова живота пензионера – каже Стеван Сабо, секретар Удружења пензионера града Пожаревца које броји око 4.200 чланова. **С. С.**

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА „ХЕРОЈ МИЛОЈЕ ЗАКИЋ” Хуманост и култура

Удружење пензионера „Херој Милоје Закић” из Малог Головода код Крушевца остварило је велику активност у овој години. Хуманитарни рад и културно-забавни живот су основа њиховог великог ангажовања. Сопственим снагама и из помоћ предузетника из локалне средине обезбедили су и поделили 20 пакета животних намирница за најсиромашније чланове.

Према речима Слободана Павловића, члана Управног одбора Удружења, брига о најстаријима је стални задатак.

– Редовно обилазимо старе и болесне и сопственим средствима им помажемо у сваком погледу. Одржавамо и родну

кућу народног хероја Милоја Закића, команданта Расинског партизанског одреда у Другом

САРАДЊА ПЕНЗИОНЕРКИ НИША И СВРЉИГА

Изложба ручних радова

У просторијама Удружења пензионера града Ниша приређена је изложба ручних радова чланица пензионерске организације Месне заједнице „Божидар Аџија“ из нишке општине Медијана и Активна жена Удружења пензионера Сврљига. Ово је прва зајед-

Рукотворине изложене у Нишу

ничка активност жена ова два града и по свему судећи представља почетак сарадње у многим областима живота најстарије популације.

На изложби је приказано много експоната међу којима има и правих малих уметничких дела. Верица Спасић из Месне организације „Божидар Аџија“ каже да је циљ да се оваквим и сличним манифестацијама сачува од

заборава богато наслеђе домаће радиности и покаже млађим генерацијама способност жена са овог поднебља које су кадре „да што очима виде, то рукама ураде“. Посебну пажњу и вредност имају експонати стари неколико деценија. Хеклани столњаци, извезене куварице, плетени одевни предмети, само су део рукотворина које су пензионерке показале многобројним

посетиоцима у Нишу.

Гошће из Сврљига су се представиле у најбољем светлу. Осим стандардних радова донеле су и ручно рађену народну ношњу из свог краја и такозвани деверски пешкир, неизоставни део традиције и свадбеног обичаја у

Сврљигу и многим крајевима Србије. Севдија Ивковић, председница Активна жена Удружења пензионера Сврљига, каже да им сарадња са пензионерском организацијом Ниша много значи и да се надају да је ово само почетак дружења јер, како рече, осим рукотворина и домаће радиности имају још много заједничких тема за разговор и сусрете.

Љ. Г.

ПЕНЗИОНЕРИ ЛЕСКОВЦА И КАВАДАРАЦА ПОТПИСАЛИ ПОВЕЉУ О БРАТИМЉЕЊУ

Наступи током новембра

Потписивање повеље

Лесковачко Удружење пензионера броји око 15.000 активних чланова. Недавно је обележило јубилеј, 70 година постојања, а гости су им били пензионери из десетак градова Србије, као и представници удружења пензионера из македонских Кавадараца и бугарског града Перника. Том приликом је са Македонцима и Бугарима потписана повеља о сарадњи и братимљењу.

Током новембра одржани су и први заједнички наступи фолклораца и других секција Кавадарчана и Лесковчана, који су уговорени током заједничке седнице двају руководства у Лесковцу.

Одлична приредба Македонаца у препуној великој сали „Пензионерског дома“ у Лесковцу привукла је мноштво пензионера из Лесковца, али и других општина Јабланичког управног округа. Изворни фолклор ове лепе македонске вароши наишао је на велике симпатије лесковачке публике. Госте из Кавадараца и суседног Нишког округа поздравио је инжењер Братислав Здравковић, председник Удружења пензионера Лесковца.

Овом приликом најављена је узвратна посета Лесковчана Кавадарцима крајем новембра и нови заједнички наступ музичко-поетских и драмских секција пензионера Кавадараца, Лесковца и Охрида.

– Наша веза са Удружењем пензионера Кавадараца не заснива се само на културно-уметничкој сарадњи, већ ћемо заједно поради и на подизању социјалног стандарда наших најсиромашнијих чланова и на њиховом здравственом збрињавању у медицинским и РХ центрима у Македонији и Србији – истиче Братислав Здравковић. **Т. Стевановић**

ИЗ МАЛОГ ГОЛОВОДА

у првом плану

светском рату, организујемо културно-забавне и друге активности. Као једној од најбо-

Родна кућа Милоја Закића

љих организација на територији града стигло нам је и признање Удружења пензионера града Крушевца – каже Павловић.

Милорад Мијатовић, секретар Удружења, истиче да се поносе и дејом ликовном колонијом у којој сваке године учествују ученици ОШ „Јован Јовановић Змај“ и њихови вршњаци из Куршумлије, а недавно су њих шесторо урадили по једну слику и поклонили пензионерима Малог Головода.

Пензионери из Малог Головода одржавају побратимску сарадњу са пензионерима Куршумлије, са којима се друже и организују заједничке активности једном до два пута го-

дишње. У старту их је повезала судбина народног хероја НОБ Милоја Закића, који је рођен у Малом Головоду, а погинуо у Куршумлији. Заједно су посетили Куршумлијску бању, Ђавољу варош, Књажевац, Белу Паланку, Александровац и Врњачку Бању и присуствовали њиховим познатим туристичким манифестацијама.

Насеље Мало Головоде броји близу 8.000 становника, а у Удружењу пензионера активно ради 150 чланова, који имају свој кутак у просторији Месне заједнице. За проширење овог простора, који је неадекватан и недовољан, очекују подршку Градске управе.

Ж. Миленковић

ЗЕМУН

Прославили Аранђеловдан

Чланови Удружења пензионера општине Земун са председником Шпиром Безбрадицом на челу обележили су 21. новембра своју годишњицу, а уједно и славу.

Светог архангела Михаила пензионери су прославили у складу са традицијом и обичајима. Обред резања славског колача обављен је у просторијама Удружења у Земуну. Свечаном ручку присуствовали су гости из десетак градова, Савеза пензионера Србије, многобројни чланови и остали гости.

Д. Г.

БЕРАНОВАЦ КОД КРАЉЕВА

Пензионери обележили месец старих

У Дневном центру за старе у Берановцу код Краљева крајем октобра је обележен месец старих. За културно-уметнички програм била је задужена женска певачка група „Рибница“ а пензионерке су представиле свој ручни рад у оквиру радионице плетења.

Активностима у Дневном центру за старе руководи Центар за социјални рад који свакодневно посећује око 50 људи. У њему пензионери играју шах, читају дневну штампу и баве се ручним радом. Сваког понедељка, среде и петка у Дневни центар долазе докторка и медицинска сестра, а једном месечно долазе и лекари специјалисти.

– Старима је потребна свакодневна подршка а не само кад је месец старих. Веома им значи да им се помогне, да искористе своје преостале капацитете како би што дуже могли да функционишу. Особље које ради овде је заиста дивно и племенито – кажу корисници Дневног центра за старе.

И. Ш.

АПАТИН

Изложба у Дому за старе

У апатинском Дому за старе и пензионере отворена је изложба фотографија корисника установа социјалне заштите. Тим поводом у Апатину су боравили др Ненад Иванишевић, државни секретар Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, као и Предраг Вулетић, покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност полова. Изложба носи назив „Тренуци стварности 2“, а за конкурс је пријављено више од 160 радова из 21 установе социјалне заштите. Присутни су имали прилику да погледају 20 најуспешнијих фотографија.

У свом обраћању др Иванишевић је, између осталог, обехтао да ће њихово Министарство наставити да даје подршку Дому за старе и пензионере Апатин који је прави пример добро организоване установе.

Г. О.

КОСТОЛАЦ

Приватни музеј рударства

Пензионер и колекционар Петко Поповић (на слици), који се сакупљањем предмета из рударства, књига и старина бави пуних 55 година, отворио је пре неколико година приватни музеј у својој кући у Костолацу. Одавно у пензији, некадашњи рудар желео је да за будућа поколења сачува занимљиве предмете који су употребљавани у његовом послу, али и много других занимљивих ствари за које мисли да их треба сачувати од заборавља. Посетиоци могу петком, суботом и недељом од 10 до 18 часова да разгледају око 3.500 експоната колико је тренутно изложено у овом приватном музеју. Уз музеј, Поповић је обезбедио и смештај за посетиоце који желе да остану дан-два.

Највећа жеља овог колекционара и власника музеја јесте да свој драгоцен народни музеј преда, уз симболичну надокнаду, некоме ко има могућности и жеље да се овим бави убудуће, јер су њега већ сустигле године и не може више као некада да се о свему стара.

Г. О.

Љиља, Северинка, Злата и Варадинка

СВРЉИГ

Рођенданска дружења

Актив жена удружења пензионера општине Сврљиг сваког месеца организује рођенданска дружења. У Клубу пензионера месечно се обележе два до три рођендана, а од почетка године на датум рођења подсетило се око 30 слављеника. По традицији, богата трпеза, рођендански поклони и рођенданска торта. Баке су и даље вредне и веште за сукану гибаницу, разне салатице, салчиће, а ту је сир, белмуж, јагњетина и роштиљ. Увек се појави неки нови бакин изум и рецепт се преписује за нека нова славља.

Севдија Ивковић, председница Актива жена удружења, каже да је обележавање рођендана за појединца нешто посебно и да је, поред јела и пића, најважније дружење. Ове прославе су за памћење и препричавају се до наредних рођенданских дружења. **С. Ђ.**

СРЕМСКА МИТРОВИЦА

Такмичење пензионера Срема у куглању

Градско удружење пензионера Сремска Митровица недавно је организовало већ традиционално првенство пензионера Срема у куглању.

У Сремској Митровици окупили су се пензионери такмичари из Руме, Шида, Инђије и града домаћина.

У екипној конкуренцији победили су куглаши Сремске Митровице, док су појединачно најбољи били Ангелина Мићић међу пензионеркама, и Аца Матијевић у конкуренцији пензионера.

Најбоље екипе су добиле пехаре а такмичари медаље.

Циљ оваквих сусрета је првенствено сарадња и забава пензионера, па су након такмичења домаћини и гости наставили неформално дружење. **Д. К.**

КУД „Шумадија“

ВЛАШКА

Једногласно најбољи

На међународном фестивалу фолклора који сваке године организује Министарство културе Републике Бугарске КУД „Шумадија“ из Влашке једногласном одлуком жирија освојио је прво место. Ово је друго учешће ансамбла из Влашке на престижном такмичењу у Микреву, а пре осам година били су други.

Наступали су у групи фолклорних ансамбала старијих од 18 година. У такмичарском делу наступали су са играма Црне Горе и Бачке, а на отварању и у ревијалном делу фестивала представили су влашке, шумадијске и врањске игре.

Осим КУД-а из Влашке, у такмичарском делу су наступали и гости из Украјине, Молдавије, Грчке, Македоније, Турске.

КУД „Шумадија“ одржао је традиционални годишњи концерт 26. новембра у Дому културе у Влашкој, а гости су им били чланови КУД „Извор“ из Јегуновца код Тетова у Македонији. **Б. М.**

КУРШУМЛИЈА

Јединствена организација

Организација пензионера Куршумлије обележила је недавно Дан удружења.

– У заједничкој акцији покренутој 2010. године два удружења, удружење пензионера и инвалида рада, организована су у једну јединствену организацију. Била је то жеља и једних и других и већ пуних седам година ми битишемо као једна целина. Ми смо ето успели што многи други нису могли. Заједнички успешно радимо седам година и надамо се да ће и надаље тако бити, јер нам је јединствени циљ да делујемо за добробит свих чланова – објашњава председник пензионера ове топлічке општине Владимир Јаковљевић.

До сада је доста урађено у овој јединственој организацији. Посебно на пружању помоћи социјално угроженим и болесним члановима. Тако је недавно издвојено 300.000 динара и та помоћ је уручена онима којима је тада била најнеопходнија.

Иначе, пензионерска организација Куршумлије броји око две и по хиљаде чланова. **Ж. Д.**

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О СТАНОВАЊУ

Зграде ће добити управнике

Предлог Закона о становању, о коме би ускоро требало да се расправља у Скупштини Србије, увешће ред у зграде, утврдити одрживи начин становања, а грађанима омогућити квалитетнији живот у зградама, изјавила је недавно за медије помоћница министра грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Србије Јованка Атанацковић.

Јованка Атанацковић је у изјави Танјугу рекла да је једна од новина коју закон доноси начин управљања зградама, односно то што ће сами станари бринути о спољном и унутрашњем уређењу зграда, које ће на тај начин бити сигурне, безбедне и неће правити штету за трећа лица.

– Сигурно је интерес сваког грађанина Србије да корача улицама града слободно и да не страхује да ће део неке фасаде пасти на њега или да му оштети имовину. Зграде не смеју да угрожавају трећа лица, нити имовину трећих лица – рекла је Атанацковићева.

Према њеним речима, закон предвиђа постојање управника зграда, кога ће станари бирати и чији посао неће бити плаћен.

Како је објаснила, његове надлежности су јасно утврђене законом, односно он је тај који треба да обавести надлежне органе да обаве неку хитну интервенцију уколико је потребна, да води рачуна о олуцима, закључи уговоре у име станара са јавним предузећима, односно да заступа заједницу станара у свим правним пословима.

– То није новина, јер већ постоје председници скупштине станара. Ми само желимо да законом нагласимо менаџерску улогу управника, који је у ствари један од наших комшија. Свака зграда мора да буде усклађена са законом и ми морамо да знамо с ким да разговарамо када се нешто деси – рекла је Атанацковићева.

Она је казала и да ако нико од станара не жели да се бави управничким послом, онда имају могућност да унајме професионалног

Зграда у Булевару деспота Стефана 686 има најлепше срећени улаз у Београду

управника, који ће само тиме што га станари плаћају имати више обавеза.

– Уколико се зграде не организују и не изаберу управника било међу станарима било професионалног, општина ће увести принудну управу и ангажовати професионалног управника са листе коју ће водити Привредна комора Србије. Њега ће плаћати станари, али само док се не организују у складу са законом – рекла је Атанацковићева.

Ако неко од станара не буду желео да плаћа накнаду за одржавање зграде, управник ће имати право да докаже о неплаћеној накнади поднесе приватним извршитељима, рекла је она и додала да то да ли ће одржавање зграде плаћати власник или закупац стана зависи од њиховог договора.

– Већина закупца и данас плаћа инфостан у коме су предвиђени трошкови одржавања – нагласила је Јованка Атанацковић.

Према њеним речима, закон ће коначно после 70 година решити питање заштиће-

них станара, јер ће сви станови у којима та лица живе бити враћени правим власницима.

– Заштићени станари биће пресељени у станове у јавној својини и имаће могућност откупа тих станова као и сва друга лица деведесетих година која су живела у јавним становима. Оно што је битно јесте да заштићени станари имају обавезу да плаћају одржавање станова – рекла је помоћница министра.

Висина накнаде за одржавање зависиће од нивоа одржавања и спољног изгледа зграде који станари желе – колико ће бити чиста, колико пута ће се чистити, кречити, одржавати фасаде.

Атанацковићева је казала да су локалне самоуправе те које ће одредити минималан износ који ће морати да се плаћа, а који ће бити одређен према социјалном стању и стандарду грађана.

Овај закон ће први пут локалној самоуправи дати правни основ да помогне грађанима, јер ће одредити средства за финансирање одређених радова, или тако што ће платити неке радове унапред, а онда дати могућност отплате на рате и разне програме, рекла је помоћница министра грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Србије.

Влада Србије доставила је Предлог закона у скупштинску процедуру по хитном поступку, а Атанацковићева каже да се нада да ће до краја године бити и усвојен.

Г. О.

(Извор: РТС)

Станари одговарају за штету

Многе зграде тренутно немају ни скупштину станара, а камоли председника, па се не зна ко је одговоран за штету која настане због неадекватног одржавања вишеспратнице. Новим законом ће станари сами бринути о спољашњем и унутрашњем уређењу зграда. Уколико дође до штете настале неадекватним одржавањем зграде, одговарају сви станари.

На основу новог закона, станодавци ће морати податке о закупцима да доставе управнику зграде, што значи да неће више моћи да избегну плаћање пореза на изнајмљивање стана.

Јединствену евиденција података о стамбеним заједницама водиће Агенција за привредне регистре и биће јавно доступна на интернет страници агенције. Рок за формирање регистра свих стамбених зграда у Србији је 12 месеци.

Умањење коефицијента

? Н. С., Нова Варош: Радни однос сам засновао 1987. године, а 1996. сам доживео тежак инфаркт (у 26. години живота).
● Решењем Фонда ПИО разврстан сам у трећу категорију инвалидности са 70 одсто телесног оштећења и ослобођен сам физичког напора, дугог ходања и др.

И поред тога и даље обављам исти посао на који сам распоређен. Године 2012. доживео сам други инфаркт, а 2015. послодавац ми уручује решење о умањењу коефицијента.

Молим вас да ми протумачите законске прописе, тј. да ли је послодавац имао право на умањење коефицијента који се односи на инвалиде рада.

Одговор: Према прописима о ПИО из 1996. године, осигураник код кога настане III категорија инвалидности имао је право да буде распоређен на други одговарајући посао под условима и на начин који су утврђени општим актом послодавца, односно колективним уговором у складу са законом. Уколико је инвалид рада распоређен на други посао у складу са решењем Фонда

ценила су се и друга права из ПИО по основу овог распоређивања као што је право на накнаду уколико на новом послу остварује мању зараду. Како из Вашег писма можемо закључити да Ви све време радите на истим пословима, то правилност промене коефицијента за обрачун плате на Вашем радном месту није питање из надлежности Фонда.

Кориснику новчане накнаде НСЗ признаје се стаж осигурања

? О. Ж., Алексинац: Године 2010. имала сам прекид стажа у трајању од три месеца и за то време сам примала надокнаду са Националне службе за запошљавање. Интересује ме да ли се тај период признаје као стаж осигурања.

Одговор: Корисник новчане накнаде Националне службе за запошљавање има право на пензијско и инвалидско осигурање за време док прима новчану накнаду и тај период се рачуна у стаж осигурања. Доприноси за ПИО, које обрачунава и уплаћује НСЗ, обрачунавају се на износ новчане накнаде утврђене решењем НСЗ.

Престанак осигурања по члану 15

? Т. Л., Јагодина: Недавно сам се запослила и више не желим самостално да уплаћујем допринос за пензијско осигурање. Која је процедура за то?

Одговор: Лице које више не жели да буде укључено у осигурање по чл. 15 Закона о ПИО подноси захтев за престанак осигурања филијали надлежној према месту пребивалишта подносиоца захтева. С обзиром на то да се не може бити осигуран по два основа, осигурање по чл. 15 аутоматски престаје ако се ради по уговору о делу или по другом уговору којим се примају уговорене новчане накнаде. Уколико се то деси, може се поднети захтев за повраћај доприноса које сте сами уплатили.

Иступање из пољопривредног осигурања

? Р. Ђ., Прокупље: Мој сестрић има 21 годину пољопривредног радног стажа и 50 година старости. Неписмен је, није служио војни рок, а решењем лекарске комисије утврђено му је дебилство на доњој граници од десете године живота.

Носилац пољопривредног домаћинства био је његов отац до смрти (2015. године). Мајка је преминула 2013, и он живи сам без средстава за живот и без здравственог осигурања.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Родитељи су му док су могли уплаћивали стаж осигурања преко пољопривреде. Од 2008. године, када су се разболели, били су принуђени да престану са уплатом доприноса.

Године 2015. подноси захтев РФ ПИО по основу права на породичну пензију после смрти родитеља. Првостепена и другостепена комисија га одбијају.

Да ли мој сестрић има право на основу година стажа и година старости да поднесе захтев за пензију да би од нечега могао да живи, јер ја као његов ујак плаћам његове прегледе и лекове? Да ли смо нешто пропустили да урадимо?

Одговор: Имајући у виду његово здравствено стање на које нам указујете, осигураник би могао да поднесе захтев за инвалидску пензију, и том приликом ће му лекари вештачи Фонда ценити радну способност. Уколико се налазом, оценом и мишљењем лекара вештака констатује постојање потпуног губитка радне способности, осигураник има неопходан правни услов – минимално пет година стажа осигурања – да би остварио право на инвалидску пензију. Уз попуњен захтев и образац ординирајућег лекара, потребно је да Филијали Прокупље доставите комплетну медицинску документацију којом располаже, не старију од шест месеци и да сачека позив из Фонда са терминем вештачења.

О стажу из Хрватске одлучује ХЗМО

? П. М., Ђуприја: Примам породичну пензију после смрти супруга. Пошто имам радни стаж од 25 година у Србији и шест година сам радила у Хрватској, занима ме да ли имам право на примања из Хрватске пошто нисам старосни пензионер? Недавно сам напунила 58 година.

Одговор: С обзиром на то да се питање односи на остваривање права по основу стажа осигурања оствареног у Хрватској, о праву на пензију по том основу одлучује Хрватски завод за мировинско осигурање (ХЗМО) у складу са својим законским прописима. Са навршених 58 година живота, Ви не испуњавате услов јер је по хрватском закону у 2016. години за старосну пензију потребна 61 година и шест месеци живота.

Поновно одређивање пензије

? А. Ђ., Прокупље: Пензионисао сам се у октобру 2009. године по основу старосне границе на бази бенифицираног радног стажа. Имам уговор о раду на три године. Који су услови за ревалоризацију и какав је начин обрачуна пензије?

Одговор: Према члану 121 Закона о ПИО, корисник старосне пензије или превремене старосне пензије који се запосли на територији Републике, односно обавља самосталну делатност по основу које је обавезно осигуран на територији Републике, има право по престанку тог запослења, односно обављања те самосталне делатности, на поновно одређивање пензије ако је био у осигурању најмање годину дана. На висину старосне пензије утиче дужина пензијског стажа и остварена зарада. Да би износ пензије био повољнији са увећањем стажа осигурања, потребно је да у том периоду остварена зарада буде приближно на нивоу зарада пре пензионисања или већа. Ради поновног одређивања пензије корисник треба да поднесе захтев надлежној филијали Фонда, а Фонд је дужан да кориснику права утврди повољнији износ пензије.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЮВИЧИЋ	КТИТОР МАНАСТИРА	МИРИШЉАВО СРЕДСТВО	ОДРЖАВАТЕЉ РЕДА	НАПАД, ЈУРИШ	КОНАЦ, ВЛАКНО	ВЕЛИКА ЗМИЈА	ИМЕ РЕЖИСЕРА РАКОЊЦА
ВРЕМЕ ПРЕ ЗАЛАСКА СУНЦА							
ИТАЛИЈАНСКИ КОМЕДИОГРАФ ПЈЕТРО							
ОНО ШТО ЈЕ ДОДАТО							
СОС, УМОКАЦ					ПРЕДЛОГ: ПРЕМА		
					ИЗВРШИТИ ПРЕТРАГУ		
ЖЕРАВИЦА ВАТРЕ				ГРАД У ФРАНЦУСК.			
				ПРОСТ БРОЈ			
БРУТО ТОНА (СКР.)			БОДЉА НА ГРАНИ				ГЛАВНИ ГРАД ГАНЕ
			БАЊА У БЕЛГИЈИ				
ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ		ДАН У НЕДЕЉИ					
		ГРАД У СИРИЈИ					
ПИЋЕ							
НЕМАЈ, АЖДАЈА				ОЗНАКА РЕОМИРА		РУБЉА	
				ОСТАРЕЛО		АНТ.ОБЛАСТ КРАЈ ДУНАВА	
СИМБОЛ РЕНИЈУМА			ГЕОГРАФ. КАРТА				
			ЕНГЛЕСКИ КАНАЛ				
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ДЕО КУПАЛИШТА						ГРАД И ЛУКА У МЕКСИКУ
	СТАНОВНИК АСИРИЈЕ						
ОЗНАКА ЗА АЛТ		ГРАД У ГРЧКОЈ					
		ТУРСКИ ДРЖАВНИК, КЕМАЛ					
ВРСТА ХЕРЦЕГОВАЧ. ВИНА							
НАША ПРВА ГЛУМИЦА							
ПРЕВРЕМЕНО					ИЗДАВАЧ. ПРЕДУЗЕЊЕ		
					ИСКОШЕНИ		
АРХИТЕК- ТОНСКА ТЕХНИЧКА ШКОЛА				ГРАД У ЗАП. АУСТРАЛИЈИ			
				ВРСТА ДЕТЕРДЕНТА			
СИМБОЛ ЗА БАКАР			ТАНАК ВЕО				
			ЕКОНОМ. ОДСЕК				
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	АРАПСКИ СТАРЕШИНА					ОЗНАКА ЗА КАРАТ	
	ОЗНАКА ЗА ОБИМ					ОЗНАКА ЗА ТОНУ	
УСПРАВНО, СТРМО							

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4	■						
5							■
6	■				■		
7						■	
8			■				
9		■		■			
10							
11						■	
12							

ВОДОРАВНО: 1. Човек који воли своју домовину, родољуб, 2. Град у Италији, 3. Сладак, 4. Учесници у неком догађају, 5. Индонезанска новинска агенција, 6. Звук, глас – килопонд (скр.), 7. Место у Црној Гори, код Жабљака – Ознака за реомир, 8. Иницијали руског баснописца Крилова – Велика држава у Азији, 9. Хемијски симбол сумпора – Ознака за север – Дугачак и дубок прокоп у земљи, 10. Обрадити земљу мотиком, 11. Ранија светска оперска певачица, Марија – Међународна ознака за Луксембург, 12. Трећа река по величини у Јужној Америци.

УСПРАВНО: 1. Поморско-обалски сектор (скр.) – Међународна ознака Аустрије – Велико у висину, 2. Уобичајени назив за Атлантски океан – Удубљење у ледњаку, 3. Пољопривредна вучна машина – Једињење настало дејством киселина на базе, нитрати, 4. Раства, растајање – Пољска академија наука (скр.), 5. Италијански фудбалски клуб из Милана – Врста ликера, 6. Крпа за брисање – Јужни ветар старих Грка – Хемијски симбол за калијум, 7. Име глумца Кертиса – Пропис, закон.

ТРОСТРУКИ АНАГРАМ

**На очиглед много људи
у СТАРОЈ ДРЖАВИ СРБИЈЕ,
једну врсту речне рибе
прогутала врста змије.**

РЕШЕЊА-СКАНДИНАВКА: заранак, Аретина, податак, умак, ка, жар, Лон, бт, трн, и, сред, напатак, ара, р, р, пе, мапа, плажа, а, Атина, самотор, Ита Рина, рано, ип, атш, кју, цу, воал, реис, к, окомито, БЕЛЕ УКРШТЕНЕ РЕЧИ: патриот, Отранто, сластан, актери, Антара, тон, кп, Вирак, р, ик, Кина, с, с, пов, окопати, Калас, л, Орноко, ПРОСТРУКИ АНАГРАМ: Рашка, караш, шарка.

Да ли сте знали ...

– да на Новом Зеланду постоји циновско дрво – *Agathis australis* (на маорском – *каури*), које може да достигне висину и до 50 метара? Пречник његовог дебла је толики да може да парира калифорнијској секвоји. Многа стабла овог дрвета могу да доживе и више од хиљаду година.

– да је Антони Гауди умро од последице ударца трамваја док је уобичајено ишао ка цркви? Због запушеног изгледа и недостатка новца код себе, одвели су га у болницу за сиромашне, јер га нико није препознао. Пријатељи су желели да га преместе у бољу болницу, али је он одбио. Умро је два дана касније, 10. септембра 1926, у 74. години. Његова сахрана је био изузетан догађај. Сахрањен је у крипти свог недовршеног ремек-дела, Саграде фамилије.

– да једини музеј косе на свету постоји у америчкој држави Мисури? У „Лејлином музеју косе“ налази се на стотине венаца и хиљаде комада накита направљених од косе. Током викторијанског доба било је уобичајено да и мушкарци и жене носе накит прављен од косе, а посебно од косе најдражих. Музеј поседује богату колекцију ове врсте накита, као и венаца косе из викторијанске ере и раније, све до 1680. године. Ту се налазе и комади накита направљени од косе краљице Викторије, америчких председника и глумице Мерилин Монро.

– да је Данил Иванович Јувачов, познатији под псеудонимом Данил Хармс, био сатиричар ране совјетске ере, који је користио надреалистички и апсурдни стил? Писао је углавном за децу, иако их није волео. Написао је свега шест књига за децу, веома добрих, мада му то није представљало задовољство. „Случај“ и „Елизавета Бам“ су нека од његових најапсурднијих дела, која не спадају у дечју литературу.

– да је Салвадор Дали имао веома необичне и несвакидашње кућне љубимце? Познато је да је Дали творац многих надреалистичких дела, па је вероватно да је у том стилу бирао и кућне љубимце. Уметник је још од млађих дана поседовао најнеуобичајеније животиње – од слепог миша, па до оцелота (врста леопарда) и мравоједа.

Без мана

Ја сам естета и волим све оно што је лепо. Лепо је, на пример, имати милион долара.

Није умро у незнању. За живота је купио диплому.

Кад је црна мачка видела да ћу да јој пређем пут, побелела је.

До рата је дошло када је међу братским народима ескалирао патриотизам.

Купио је гробно место. Платио је свој мир.

Он у животу не ради ништа. То је велика обавеза.

Ја немам ниједну ману. Све су скривене.

Зоран Т. Поповић

Мозгалице

Човек је ништа ако не постане човек.

Ко чврсто верује у себе, прави је верник.

Све ружноће овога света у једну реч стану. Лепоте је толико да јој је и свет маште мали.

Само ако тражите радост, стићи ћете на пут среће.

Где год да вам је име, ту сте и ви.

Виши сте за онолико колико сте закинули себи, а дали другима.

Срећан је само онај ко ужива у малом.

За људе великог срца, велики је и свет лепоте.

Пеко Лаличић

Молим за реч

У борби за већи наталитет можда би помогао пројекат „Београд на роди“.

Лекари мисле да би пацијенти требало њих да питају: „На шта се жалите?“

Имам једнуууу жељуууууу... Али, једно су жеље, а друго могућности.

У мојој кући жена носи панталоне само зато што прати модне трендове.

Завршио си медицину, докторирао, специјализирао и шта ти фали? Пасош.

Пензија ми је мала, али је техничар.

Обожавам ајвар. Нарочито кад га правим с комшиницом.

Ако је смех лек, зашто је моја апотекарица увек мрачна и намрштена?

Дејан Патаковић

Теразије

Како ствари стоје, теразије правде морају хитно на баждарење.

Криминал је цветао и прецветао. Сада је на реду берба сазрелих плодова.

Пусти косу, пусти браду, пусти мозак на отаву.

Лако је коњима вранима да се играју када нису потковани.

Теже је скренути с пута, лакше је скренути с памети.

Мајмун никако да прежали што је сишао са дрвета и постао човек.

Окренуо је ћурак наопако и постао личност.

Радивоје Јевтић Јенки

Предновогодишње пахуљице

Већ сам набавио новогодишњу сламчицу. Само ми недостаје – вино!

Цене за дочек Нове године су мексиканске. П а п р е н е.

Не идем на Новогодишњи вашар. Вашар ми је био током целе године.

На дочек Нове могу да кренем пуном паром, иако немам пуно пара.

Нова година је као кредит. Једном је слаavimo, а целе године отплаћујемо.

Резервисао сам место за дочек Нове. Поред телевизора!

Душан Старчевић